

Eyje og Hornnes kommune
- hjertet i Agder

Kommuneplanens handlingsdel og økonomiplan 2025-2028

Årsbudsjet 2025

Vedtatt i kommunestyret 12.12.2024

1.	KOMMUNEDIREKTØRENS OPPSUMMERING	3
1.1.	KOMMUNEDIREKTØRENS INNLEDNING	3
1.2.	OPPSUMMERING AV KOMMUNENS UTFORDRINGSBILDE	3
1.3.	SALDERING AV ÅRSBUDSJETT 2025 OG ØKONOMIPLAN 2025 - 2028	4
1.4.	SPESIELLE TEMAER	4
1.5.	KOMMUNEPLANENS HANDLINGSPLAN 2025-2028	6
2.	FORSKRIFTSRAPPORTER	11
2.1.	BEVILGNINGSOVERSIKTER DRIFT	11
2.2.	BUDSJETTSKJEMA INVESTERING	13
2.3.	ØKONOMISK OVERSIKT ETTER ART, BUDSJETT- OG REGNSKAPSFORSKRIFTEN §5-6	16
2.4.	OVERSIKT OVER BRUK OG AVSETNING – BUNDNE FOND	17
3.	ARBEIDET MED HANDLINGS- OG ØKONOMIPLAN FOR 2025 - 2028	18
3.1.	ARBEIDET MED BUDSJETT/ØKONOMIPLAN 2025 - 2028	18
4.	ORGANISASJON	20
4.1.	ORGANISASJON	20
4.2.	ÅRSVERK	20
4.3.	SYKEFRAVÆR	21
4.4.	REKRUTTERING	21
5.	OVERORDNEDE ØKONOMISKE FORHOLD	23
5.1.	KRAV TIL BUDSJETTET	23
5.2.	FINANSIELLE MÅLTALL	23
5.3.	ANDRE LANGSIKTIGE FORPLIKTELSE – VESENTLIGE BELØP	26
5.4.	BEFOLKNINGSUTVIKLING	27
5.5.	RAMMETILSKUDD OG SKATT I ØKONOMIPLANPERIODEN	27
5.6.	EIENDOMSSKATT OG KONSESJONSKRAFTINNTEKTER	28
5.7.	KRAFFTOND (KONSESJONSAVGIFTER)	29
5.8.	GEBYRER	29
5.9.	FINANSINNTEKTER OG -UTGIFTER	30
5.10.	SØKNADER FRA EKSTERNE I FORBINDELSE MED BUDSJETTET FOR 2025	32
5.11.	ANDRE OVERORDNEDE TEMAER	32
6.	BUDSJETTTRAMMER FORDELT PÅ ENHETENE	34
6.1.	INNLEDNING	34
6.2.	STØTTE, STAB OG STYRING	34
6.3.	ENHET FOR KULTUR	37
6.4.	INTERKOMMUNALE SAMARBEID OG ANNET EKSTERNT	39
6.5.	OPPVEKST	43
6.6.	HELSE OG OMSORG	47
6.7.	DRIFT OG FORVALTNING	51
7.	INVESTERINGER 2025-2028	54
7.1.	INVESTERINGSPROSJEKTER FØRSTE BUDSJETTÅR – 2025	54
7.2.	PROSJEKTER SENERE I ØKONOMIPLANPERIODEN	55
7.3.	OMTALE AV STØRRE PROSJEKTER	55
8.	KOMMUNESTYRETS VEDTAK	58
8.1.	KOMMENTAR TIL VEDTAK I KOMMUNESTYRET:	58
8.2.	FORMELT GRUNNLAG FOR BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN	59

1. Kommunedirektørens oppsummering

1.1. Kommunedirektørens innledning

Kommunen må balansere behovene for tjenester, investeringer og drift innenfor gitte økonomiske rammer. Ved å ha finansielle måltall som setter grenser for bruk av midler, sikrer kommunen ansvarlig økonomisk styring og bærekraftig bruk av ressursene. En god kobling mellom samfunnsdel, handlingsdel og økonomiplan er avgjørende for å realisere kommunens mål og prioriteringer.

Økonomiplanen er 4-årig og skal revideres hvert år. I Evje og Hornnes kommune vedtas den sammen med årsbudsjett for kommende år.

Evje og Hornnes kommune er fortsatt en kommune i vekst. Selv om etablering og avviklingen av akuttinntak i kommunen har påvirket innbyggertallet vårt den siste perioden, ser vi fortsatt vekst i innbyggertallet utover det vi hadde forventet. Tøffe tider har påvirket næringslivet i kommunen, samtidig som vi opplever en positiv utvikling og flere initiativer som vi ser frem til i 2025.

Gjennom mange år har kommunen hatt en stabil, men presset økonomi. Takket være dyktige ansatte, god økonomistyring og en god kultur i kommunen, har vi allikevel klart oss innenfor de rammene vi har fått tildelt. For 2025 legger kommunedirektøren frem et budsjett som er i null. Vi vil fortsette å arbeide gjennom 2025 med å finne måter for å få bedre budsjettbalanse framover, og det kan være vi blir nødt til å utfordre politisk nivå på tidligere vedtatte prinsipper.

Kommunesektoren er inne i en særlig utfordrende tid. Finansiering og ressurstilgang harmonerer ikke med de stadig økende forventninger som stilles til kommunene. Dette gjelder også for Evje og Hornnes kommune. Vi ser at tjenester utenfor kommunedirektørens kontroll stadig krever mer av kommunen. Forholdet mellom oppgaver som skal løses og tilgjengelige ressurser i form av penger, mennesker og kompetanse vil sannsynligvis bli utfordrende gjennom hele planperioden. Konkurransen om arbeidskraften vil bli hardere og vi er nødt til å endre måten vi arbeider på for å utnytte de ressursene vi allerede har, på en enda bedre måte.

Når dette kombineres med demografi som tilsier flytting av kostnader fra unge til eldre blir bildet for vår kommune enda mer utfordrende fremover. Vi drifter i dag våre tjenester på en meget effektiv måte og kan ikke uten videre spare inn på driften av tjenestene, men må se nærmere på innholdet og nivået vi tilbyr. Vi har i tillegg flere som står utenfor arbeidsliv og utdanning. Dette kan være med å gi dårligere livskvalitet for den enkelte, og er dyrt for fellesskapet. Vi har en høy andel barn som lever i familier med vedvarende lavinntekt og en økning i innbyggere som trenger stønad til livsopphold. Arbeidet med å sørge for at spesielt unge ikke faller utenfor vil fremdeles være særs viktig for kommunen fremover.

Skal vi møte utfordringene på en god måte må vi ha en organisasjon som er godt rustet og har en god omstillingsevne. Kommunen må omstille seg i takt med samfunnet rundt oss og i tråd med nasjonale føringer. Digitalisering vil være et av verktøyene vi må benytte for å oppnå effektivisering av våre tjenester. Dette vil kreve kompetanse, ressurser og evne til omstilling. I all kommunal virksomhet vil det være viktig å effektivisere drift, redusere klimagassutslipp og hindre tap av naturmangfold. Samtidig som samspillet mellom ulike bidragsytere, som næringsliv, frivillighet og hele lokalsamfunnet må økes. Vi er også avhengig av å opprettholde et fortsatt godt samspill mellom politikerne, kommunens ledelse, de ansatte og deres organisasjoner. Sammen må vi søke etter de gode og effektive løsningene som kan gi oss en god og utviklingsorientert kommune også i framtida.

1.2. Oppsummering av kommunens utfordringsbilde

Kommunen har flere utfordringer innen området levekår:

- Høy andel barn av enslige forsørgere
- Høy andel barn som bor i familier med vedvarende lavinntekt

- Andel barn med hjelpetiltak i hjemmet fra barnevernet i forhold til innbyggere er over fylket og landet
- Demografiutfordring – andelen eldre over 67 øker og andel elever i grunnskolealder går ned
- Demografiutvikling gir endret utgiftsbehov for kommunen 2025-2032
- Behov for en vridning av kommunens ressurser når andelen eldre øker og andel barn i grunnskolealder går ned.
- Utfordringene er både økonomi og hvordan få pengene til å strekke til, men også kvalitet på de tjenestene som gis.
- Med grunnlag i demografi vil kommunen i større grad enn nå, ha behov for å balansere behovene for tjenester, investeringer og drift.
- Det kan bli utfordrende å opprettholde god kvalitet på våre tjenester. Dette vil medføre behov for rasjonalisering og omlegging for å møte innbyggernes behov.
- Handlingsrommet blir mindre, og muligheten for å sette i gang nye tiltak utover dagens nivå vil være begrenset.

1.3. Saldering av årsbudsjett 2025 og økonomiplan 2025 - 2028

Fordeling av de økonomiske rammene har vært krevende dette året. Enhetenes rammer er kompensert for lønnsvekst i faste stillinger, og for noe prisvekst på områder der det er helt nødvendig. De er ellers bedt om å holde driftsnivået på samme nivå som i 2024.

Det er store økninger i noen utgifter det siste året, og det gjelder særlig barnevern og ressurskrevende brukere. Også utgifter til sosialhjelp er stigende, noe som blant annet som henger sammen med at kommunen de siste årene har tatt imot mange flyktninger. Det er også andre utgifter som går opp, som utgifter til IKT og brann.

Siden budsjettet er stramt, har vi gått gjennom alle enheter og forsøkt å stramme inn så langt som mulig. Det vil si at reservene i budsjettet er holdt på et meget nøkternt nivå. Det er satt av til lønns- og pensjonsutgifter, men også disse postene er holdt så lavt som mulig. Det betyr at budsjettet er sårbart dersom det kommer ekstra kostnader på noen områder. Det er likevel et realistisk og forsvarlig budsjett

For å komme i mål i 2025 er det lagt inn bruk av disposisjonsfond, 0,189 mill, det vil si det samme som at budsjettet er omtrent i null.

For å få balanse lenger utover i økonomiplanen har det vært nødvendig å legge inn innsparinger. Disse er lagt på enhet for helse. Det er der lagt en innsparing på 0,500 mill i 2026 og ytterligere 3 mill i 2027. På dette området må da tjenestene sees på nøye, det gjelder både ressurskrevende brukere/tjenester innen habilitering og arbeid rettet mot å få personer ut av sosialhjelp og over på selvforsørgelse.

Selv om innsparingen er lagt på enhet for helse, der vi ser det største potensialet, betyr det ikke at andre områder er fredet. Vi vil også se på andre tjenesteområder i kommunen for å se hva som kan gjøres annerledes/effektiviseres, eller om det er tjenester som kan avsluttes.

Med disse innsparingene ligger budsjettet rundt 0 i alle årene i planperioden. I 2026 ligger det inne en avsetning til disposisjonsfond på 0,311 mill, i 2027 0,283 mill og i 2028 0,323 mill.

1.4. Spesielle temaer

I innledningen velger vi å ha med omtale av noen spesielle temaer vi ser på som viktige i økonomiplanperioden. Det gjelder digitalisering og digital transformasjon, klima og samfunnssikkerhet og beredskap.

Digitalisering og digital transformasjon

Digitalisering i kommunal sektor betyr tjenesteutvikling ved hjelp av teknologi. Det handler om å bruke teknologi til å fornye, forenkle og forbedre. Ny nasjonal digitaliseringsstrategi 2024-2030 «Fremtidens digitale Norge» har tydelige forventninger om digitalisering av offentlig sektor.

For å sikre en bærekraftig utvikling av både kommunens økonomi og tjenesteproduksjon de neste årene blir vi nødt til å kontinuerlig vurdere hvordan vi jobber, og hvilken måte vi tilbyr tjenester på. Demografibildet viser at vi ikke kan drive på samme måte som tidligere, men må finne nye og smartere måter å jobbe på. Vi må ta i bruk ny teknologi og utvikle tjenestene våre slik at de menneskelige ressursene kan kanaliseres der behovene er størst.

I dette arbeidet har vi behov for å øke kompetansen og samarbeide med andre. Kommunen er en del av IKT Agder samarbeidet. IKT Agder er avtaleeier på, og drifter de fleste av systemene våre, samtidig som de er vår strategiske samarbeidspartner på digital tjenesteutvikling og digital transformasjon. Nye anskaffelser og innføring av nye systemer skjer gjennom IKT samarbeidet.

I vår digitaliseringsstrategi 2019–2025 er det definert fem målområder hvor hovedmålet også er å skape en enklere hverdag for innbyggere og næringsliv. De fem målområdene vi jobber for er:

1. Brukeren i sentrum
2. Styrket digital kompetanse og deltagelse
3. Digitalisering som drivkraft for innovasjon og økt effektivitet
4. Effektiv digitalisering av offentlig sektor
5. Informasjonssikkerhet, personvern og dokumentasjonsforvaltning

Digitaliseringen av samfunnet gjør oss sårbare for bortfall av kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner som strøm, mobilnett og internett. Det er en reell risiko for at vi som kommune kan bli utsatt for cyberangrep. Det er derfor viktig å jobbe kontinuerlig med informasjonssikkerhet og gjøre tjenestene robuste nok til å takle utfall av strøm, mobilnett og datasystemer. Dette gjør vi best gjennom IKT Agder samarbeidet.

Vi vil i de kommende årene få økte utgifter til tjenesteutvikling ved hjelp av teknologi. Utgiftene vil knytte seg både til anskaffelser av nye system og nødvendig endring i arbeidsprosesser for å oppnå standardisering i IKT Agder-samarbeidet. En del av utgiftene vil også knytte seg til kompetanseheving hos ansatte og ledere. Dette vil være nødvendige utgifter for å møte framtiden på best mulig måte. Utfordringen med økte utgifter på dette området er at gevinster ikke vil bli synlige før det har gått noe tid. Gevinsten kan også være at vi unngår økte kostnader til bemanning

Klima

Kommunen skal i løpet av 2025/2026 utarbeide et klimabudsjett som skal rulleres sammen med handlings- og økonomiplanen. Klimabudsjettet er et styringsverktøy for kommunens klimaarbeid. Det inneholder en oversikt over klimatiltak som planlegges gjennomført for å få ned klimagassutslipp, og viser ansvaret for gjennomføring og finansiering.

Vi har satt følgende hovedmålsettinger for samfunnet Evje og Hornnes kommune

- Innen 2030 skal klimagassutslippene i Evje og Hornnes være redusert med minst 55 % sammenlignet med 2009.
- Evje og Hornnes skal bidra til at Agder når netto null CO₂- utslipp innen 2050 ved å redusere utslippene.

Og følgende hovedmålsettinger for virksomheten Evje og Hornnes kommune:

- Innen 2030: Evje og Hornnes kommune skal redusere utslippene av klimagasser knyttet til drift av egen virksomhet med 55 % fra nivået i 2018.
- Kommunen skal arbeide systematisk for å minimere klimafotavtrykket i utbyggingsprosjekter. Klimagassutslippene skal vurderes i alle faser av utbyggingsprosjekter.

- Kommunen skal arbeide systematisk for å effektivisere energiforbruket i eksisterende bygningsmasse. Energiforbruket pr. kvm. I kommunale bygg skal være lavt og blant det laveste med sammenlignbare kommuner.
- Alle nye maskiner og kjøretøy skal være utslippsfrie.
- Tjenestereiser med fly og bil skal reduseres med minst 50 % fra nivået i 2018.

Kommunen kan gjennom sitt ansvar som planmyndighet, innkjøper, utbygger, og som eier og drifter av infrastruktur, bygg og vei spille en nøkkelrolle i bærekraftig samfunnsutvikling. På denne måten kan Evje og Hornnes kommune både skape gode lokalsamfunn for sine innbyggere og være en aktiv bidragsyter i å nå FNs bærekraftsmål. Det blir viktig å følge opp tiltakene vedtatt i klima- og energiplanen framover, og å sette av nødvendige ressurser.

Av tiltak som konkret ligger inne i denne økonomiplanen kan vi nevne at det er satt av midler til energieffektivisering av kommunehuset og kinoen, ombygging av renseanlegget og midler til utskifting av gamle lysrør til LED-lys. Det er også starta arbeid med oppgradering av gatelys og satt av midler i økonomiplanen fremover til dette for å redusere strømforbruket vesentlig.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Kommuner er pålagt et generelt og grunnleggende ansvar for ivaretagelse av befolkningens sikkerhet og trygghet innenfor sine geografiske områder. Kommuner må derfor være forberedt på ansvaret for å håndtere uønskede hendelser.

Evje og Hornnes kommune har gjennomført risiko- og sårbarhetsanalyser på flere nivå. Den har en beredskapsorganisasjon og et beredskapsplanverk som er tilpasset risiko – slik den har vært vurdert. Den senere tid, og spesielt etter pandemien, krigen i Ukraina med påfølgende flyktningstrøm og opplevelse av økt hyppighet av nasjonale katastrofeshendelser etter ekstremvær, har medført endring på holdning til sivil beredskap.

Uønskede hendelser oppleves det som at det blir flere av. Spesielt som følge av værhendelser og en stadig større grad av sårbar kritisk infrastruktur som befolkningen og hele samfunnet gjør seg tilsvarende i større grad avhengig av. Større hendelser de senere år, inkludert snøvinteren på Sørlandet 2024, viser hvor sårbart samfunnet er og hvor lite forberedt mange innbyggere kan være om de en kort tid blir isolert og må klare seg selv. Ufred i nærområder har også gitt en påminnelse om hva som i verstefalls-scenarier kan skje. Kommuner er sannsynligvis ikke nødvendig forberedt på dette.

Det har derfor blitt et merkbart større fokus på både samfunnssikkerhet, samfunnsberedskap og egenberedskap. For kommunen slår det ut i langt større grad av forventning til å være forberedt på og til å håndtere stadig flere og mer avanserte hendelsesscenarier. Det er nok ikke kommunen tilfredsstillende dimensjonert for, særlig med tanke på etterslepet fra tiår med nedprioritert samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid nasjonalt, regionalt og lokalt.

I denne kommunestyreperioden skal kommunen gjennomføre ny overordnet risiko- og sårbarhetsvurdering. Den er påbegynt og vil legges frem for politisk behandling innen utgang av 2024. I den sammenheng kan det være fornuftig å også vurdere om kommunens satsing på egen samfunns-sikkerhet og beredskap, økonomisk og bemanningsmessig, står i stil til risikobildet.

1.5. Kommuneplanens handlingsplan 2025-2028

Evje og Hornnes kommune har i løpet av 2024 revidert kommuneplanens samfunnsdel. Kommunedirektøren har valgt å legge høringsversjonen til grunn for de prioriteringer som er gjort i handlings- og økonomiplanen for 2025-2028.

Visjonen til Evje og Hornnes er – «Hjertet i Agder». Vi skal være et pulserende senter for indre Agder og bygge opp om kommunene rundt oss, like mye som vi bygger opp vår egen. Målet er å skape vekst i hele regionen, øke folketallet og vise at når man står sammen, står man sterkere.

Våre verdier er ÅPENHET, TRYGGHET, ENGASJEMENT og UTVIKLING

Hovedmålet i “Regionplan Agder 2030” er å utvikle Agder til en miljømessig, sosialt og økonomisk bærekraftig region i 2030 – et attraktivt lavutslippssamfunn med gode levekår. Evje og Hornnes kommune skal ta ansvar for bærekraft gjennom en helhetlig tilnærming som balanserer økonomisk vekst, sosiale forhold og miljø- og klimahensyn.

Vår overordnede målsetting er derfor:

“Sammen skaper vi et bærekraftig og livskraftig samfunn.”

Med bakgrunn i utfordringsbildet og regionplan Agder 2030 legger kommunen opp til 3 satsingsområder, «Attraktiv og livskraftig kommune», «Verdiskaping og bærekraft» og «Utdanning og kompetanse».

Disse satsingsområdene skal følge opp politikernes ønske om å prioritere følgende 4 målsettinger i valgperioden:

- Redusere sosial ulikhet
- Skape et aldersvennlig samfunn
- Skape trygge og gode oppvekstvilkår
- Økt fokus på tidlig innsats og forebygging gjennom hele livet

Tabellen under viser tiltak i økonomiplanperioden:

Satsingsområde	Tiltak	Overordnet ansvar	Budsjett	Tidsramme
ATTRAKTIV OG LIVSKRAFTIG KOMMUNE	Utrede samordnet bolig tjeneste	Rådgiver helse	Innen eksisterende ramme	2025-2026
	Videreutvikle skolens uteområde ved etablering av ballbinge	Hornnes barneskule	Investering: 1,200 mill. Kommer tilskudd som delfinansiering	2025
	To opptak i året	Barnehage	Budsjettet må revideres gjennom året for å finansiere dette tiltaket.	2025-2028
	Utvikle parkområde ved Fennefoss	Forvaltning	2,5 mill – Avsatt på fond.	2025-2028
	Etablering av hjertesone ved Hornnes barneskule	Forvaltning	Sees på som del av trafiksikkerhetsplan	2025
	Sette av midler til vedlikeholdsplan	Drift	500 000,- i 2025, deretter kr 100 000,- per år	2025-2028
	Utarbeide sti- og løypeplan	Forvaltning	Finansieres med tilskudd	2025
	Bidra til utbygging av digital infrastruktur i samarbeid med Det digitale Agder (DDA)	Forvaltning	Samarbeid med fylkeskommunen	2025-2026

	Utarbeide en frivillighetsstrategi for Evje og Hornnes kommune	Kultur	Finansieres via tilskudd og innen eksisterende rammer.	2025
	Vurdere alternative lokaliteter for det kommunale fritidstilbudet for barn og unge (klubb/kulturskole)	Kultur	Vurdering – foreløpig ikke satt av midler	2025-2026
	Utrede alternativer for et barrierefritt bibliotek og innbyggertorg	Kultur	Vurdering – foreløpig ikke satt av midler	2025-2026
	Utføre ulike tiltak for å oppgradere teknikk, scene, garderober og innredning Evjemoen Kino og Scene	Kultur	Finansiering via enhetsfond/søke tilskudd	2025-2026
	«Digitale Sammen» fra prosjekt til drift	Service, kommunikasjon og digitalisering i samarbeid med kultur	Innen eksisterende rammer	2025
	Innføre digitalt bookingsystem med mulighet for brukervennlig adgangskontroll og betalingsløsning, for utleie av kommunale bygg og lokaler	Service, kommunikasjon og digitalisering		2025
	Innføre digital møtehåndtering med streaming av både bilde (video) og lyd på politiske møter	Service, kommunikasjon og digitalisering	Innen eksisterende ramme (IKT Agder-ansvar)	2025
	Revidere kommuneplanens arealdel inkludert «planvask»	Forvaltning	Tilskuddsfinansiering av planvask	2025-2026
	Fortau langs Alfred Uglands veg	Forvaltning	Trafikksikkerhetsplan	2025-2028
	Revidere reguleringsplan for Evje sentrum (Grenjå)	Forvaltning		2027
VERDISKAPING OG BÆREKRAFT	Kommunen som organisasjon skal bidra mer til inkludering i arbeidslivet – språkpraksis	Nav	Innen eksisterende rammer	2025-2028
	Prosjekt knyttet til å få flere som står langt fra arbeidslivet over på selvforsørgelse	Nav	Ikke satt av midler per nå, kan være tilskuddsfinansiering og fond	2025 - 2026
	Realisering av digitaliseringsstrategi	Service, kommunikasjon og digitalisering	Kr 100 000,- satt av som pott. Til bruk på ulike tiltak.	2025 - 2028
	Kunnskapsgrunnlag utredning organisering skolestruktur	Oppvekst	Innen eksisterende rammer	2025
	Utarbeide klimabudsjett	Drift og forvaltning		2026
	Fullføre renovering av Fennefoss renseanlegg	Drift og forvaltning	Investering: 37 mill i	Fullføres 2025

	Bytte ut gatelys til Led	Drift og forvaltning	Investering: kr 500 000,-	2026-2028
	Bytte resterende lamper LED-lys i kommunale bygg	Drift og forvaltning	Investering: Kr 500 000,-	Fullføres 2025
	Energi effektivisere kommunehuset og kinobygg	Drift og forvaltning	2 000 000 (i første trinn) - Investering	2025-2026
	Etablere psykisk helsetjeneste for barn og unge	Enhet for helse	Innen eksisterende rammer	2025
	Videreutvikle Flåt gruveområde – skilting	Forvaltning	Finansieres via tilskudd	2025
	Videreutvikle Flåt gruveområde – audioguide	Kultur	Kr 25 000,- årlig	2025-2028
	Anskaffelse av el-bil til fagarbeidere på uteseksjonen	Drift og Forvaltning	Innen eksisterende rammer	2025-2027
	Tiltak for å oppfylle partnerskapsavtalen for Kulturarvrådet	Kultur	Ikke avsatt særskilte midler	2025-2028
UTDANNING OG KOMPETANSE	Kompetanseheving internt knyttet til digitalisering og digital transformasjon.	Service, kommunikasjon og digitalisering	Satt av kr 100 000,- per år.	2025-2028
	Tverrfaglig kompetanseheving NBO, knyttet til tidlig innsats barn og unge.	Enhet for helse	Finansieres gjennom prosjektmidler	2025-2026
	Innføring av DIGI helsestasjon	Enhet for helse	Prosjektmidler fra Helsedirektoratet	2025-2026
	Eablering gruppetilbud Mini-RISK – lavterskel mestringskurs for engstelige barn og unge 5.-10.trinn	Helse og oppvekst	Innen eksisterende ramme	2025-2026
	Foreldrekurs ICDP for foreldre 5.-10.trinn	Helse og oppvekst	Finansieres med tilskudd og innen eksisterende ramme	2025-2026
	Lesevenn	Evje barneskule Hornnes barneskule	Innen eksisterende ramme – samarbeid med frivillige	2025-2028

Foreslåtte tiltak som ikke er prioritert i planperioden:

Satsingsområde	Tiltak	Enhet, avdeling	Kostnad
Utdanning og kompetanse	Økt ansattressurs 40 % stilling	Enhet for helse; psykisk helsetjeneste barn og unge	295 000
Utdanning og kompetanse	Økt ansattressurs 60 % stilling	Enhet for helse; psykisk helsetjeneste voksne	440 000
Attraktiv og livskraftig	Asfaltering	Enhet Drift og forvaltning	200 000
Verdiskaping og bærekraft	Responssentertjeneste for velferdsteknologi	Enhet for omsorg	150 000
Utdanning og kompetanse	Økning i vikarbudsjett	Evje ungdomsskole	420 000

2. Forskriftsrapporter

Bestemmelsene i «Budsjett og regnskapsforskriften» stiller krav til hvilke opplysninger økonomiplan, årsbudsjett og årsregnskap skal inneholde. Her følger de obligatoriske oppstillingene med kommentarer.

2.1. Bevilgningsoversikter drift

I tabellen bevilgningsoversikt drift (jamfør forskrift 5-4.1, første ledd) er det en oppstilling av de generelle driftsinntektene (inntekter som ikke er knyttet seg til et bestemt formål), netto driftsutgifter (utgifter på tjenesteområdene fratrasket inntekter til bestemte formål som for eksempel brukerbetalinger, øremerkete tilskudd mv.), netto finansutgifter og disponering eller dekning av netto driftsresultat (bruk av og avsetninger til fond mv.). Oversikten viser netto driftsresultat (differansen mellom inntekter og utgifter). Det er opprinnelig budsjett for 2024 som vises.

Bevilgningsoversikt drift, budsjett- og regnskapsforskriften, § 5.4 – 1. ledd:

(tall i hele 1000)	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Rammetilskudd	172 928	183 758	205 045	197 281	196 973	196 445
Inntekts- og formuesskatt	102 001	114 358	111 423	123 383	124 050	124 314
Eiendomsskatt	7 035	6 305	6 820	6 820	6 820	6 820
Andre generelle driftsinntekter	2 380	2 503	20 673	16 678	12 920	12 450
SUM GENERELLE DRIFTSINTEKTER	284 343	306 924	343 961	344 162	340 763	340 029
Sum bevilgninger drift, netto	271 219	293 351	343 840	333 339	329 579	327 826
Avskrivinger	18 791	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	290 010	313 351	363 840	353 339	349 579	347 826
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-5 667	-6 427	-19 879	-9 177	-8 816	-7 797
Renteinntekter	4 952	6 331	4 590	4 220	4 465	4 700
Utbytter	23 944	17 465	24 813	13 140	13 140	13 140
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	12 897	16 508	15 015	13 465	13 638	13 845
Avdrag på lån	12 175	13 226	13 770	14 295	14 200	14 870
NETTO FINANSUTGIFTER	3 823	-5 938	618	-10 400	-10 233	-10 875
Motpost avskrivinger	18 791	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
NETTO DRIFTSRESULTAT	16 947	7 635	739	423	951	1 328
Disponering el. dekn. av netto driftsresultat:	0	0	0	0	0	0
Overføring til investering	4 466	5 523	650	650	650	650
Avsetninger til bundne driftsfond	3 519	1 605	1 650	1 155	1 157	1 162
Bruk av bundne driftsfond	3 496	1 803	1 371	1 692	1 139	807
Avsetninger til disposisjonsfond	14 615	2 310	0	311	283	323
Bruk av disposisjonsfond	2 157	0	189	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGER/ELLER DEKNING AV NETTO	16 947	7 635	740	423	951	1 328
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

Det er stor endring i andre generelle driftsinntekter fra budsjett 2024 til budsjett 2025. Dette er fordi integreringstilskudd tidligere år ikke har vært med her, men med i oversikt over enhetene, §5.4 – 2. ledd. Dette er ikke korrekt, og er derfor justert fra og med 2025.

Bevilgningsoversikt drift, budsjett- og regnskapsforskriften, § 5.4 – 2. ledd:

Bevilgningsoversikt drift – til fordeling per enhet - viser oppstilling av bevilgninger til drift av de ulike enhetene i kommunen.

Kommentar: Korrigert ramme viser den rammen som hver enhet skal følges opp på. Det betyr at det er korrigert for bundne fond, og i regnskapet også for eventuelle disposisjonsfond og overføringer til investering som er innenfor enhetens egen fullmakt, i tillegg til integreringstilskudd på enhet for helse. Rammen før korrigering er det nivået budsjettet vedtas på.

		Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Til fordeling fra 5-4 1		271 219	293 351	343 840	333 339	329 579	327 826
Enhet							
100	Politisk styring og kontroll	2 936	2 702	3 272	3 071	3 257	3 071
	Justering fond/ovf til investering						
korrigert	Sum Politisk styring og kontroll	2 936	2 702	3 272	3 071	3 257	3 071
101	Sentraladministrasjon	20 018	21 375	23 062	22 823	22 758	22 758
	Justering fond/ovf til investering	758		-100	-50	-50	-50
korrigert	Sum Sentraladministrasjon	20 776	21 375	22 962	22 773	22 708	22 708
201	Enhet for kultur	5 781	6 408	6 664	6 634	6 634	6 357
	Justering fond/ovf til investering	83	-277	-277	-277	-277	0
korrigert	Sum Enhet for kultur	5 865	6 132	6 387	6 357	6 357	6 357
301	Hornnes barneskule	13 740	14 083	14 738	14 871	14 871	14 871
	Justering fond/ovf til investering	159					
korrigert	Sum Hornnes barneskule	13 899	14 083	14 738	14 871	14 871	14 871
302	Evje barneskule	22 975	24 378	27 053	27 053	27 053	27 053
	Justering fond/ovf til investering	515					
korrigert	Sum Evje barneskule	23 490	24 378	27 053	27 053	27 053	27 053
303	Evje ungdomsskule og voksenopplæring	21 301	23 588	27 785	27 680	27 476	27 476
	Justering fond/ovf til investering	481					
korrigert	Sum Evje ungdomsskule og voksenopplæring	21 783	23 588	27 785	27 680	27 476	27 476
305	Enhet for barnehage	24 539	26 081	30 138	29 329	29 329	29 329
	Justering fond/ovf til investering	-656					
korrigert	Sum Enhet for barnehage	23 882	26 081	30 138	29 329	29 329	29 329
401	Enhet for helse	46 253	50 341	75 713	72 327	69 884	68 899
	Justering fond/ovf til investering	117	0				
	Justering integreringstilskudd			-18 088	-14 182	-10 451	-10 012
korrigert	Sum Enhet for helse	46 370	50 341	57 625	58 145	59 433	58 887
405	Enhet for omsorg	52 218	52 483	55 369	55 369	55 369	55 369
	Justering fond/ovf til investering	-129		0			
korrigert	Sum Enhet for omsorg	52 089	52 483	55 369	55 369	55 369	55 369
409	Lokalmedisinske tjenester -Setesdal	1 389	1 417	1 465	1 465	1 677	1 677
	Justering fond/ovf til investering	-36					
korrigert	Sum Lokalmedisinske tjenester	1 353	1 417	1 465	1 465	1 677	1 677
501	Drift og Forvaltning	33 229	31 376	34 141	33 942	32 680	31 890
	Justering fond/ovf til investering	89	286	372	-557	-112	-57
korrigert	Sum Drift og Forvaltning	33 318	31 661	34 513	33 385	32 568	31 833
700	Interkommunale samarbeid/annet eksternt	44 237	45 445	54 511	51 085	51 254	51 930
	Justering fond/ovf til investering	1 886					
korrigert	Sum interkommunale samarbeid/annet eksternt	46 122	45 445	54 511	51 085	51 254	51 930
800	Sentrale føringer lønn og pensjon	-11 068	-1 171	-4 346	-4 346	-4 346	-4 346
	Justering fond/ovf til investering						
korrigert	Sentrale føringer lønn og pensjon	-11 068	-1 171	-4 346	-4 346	-4 346	-4 346
801	Finans, fondsføringer mv	-6 330	-5 156	-5 724	-7 962	-8 315	-8 507
	Justering fond/ovf til investering	1 005	120				
korrigert	Finans, fondsføringer mv	-5 324	-5 036	-5 724	-7 962	-8 315	-8 507
Fordelt fra drift		271 219	293 351	343 840	333 339	329 579	327 826
Korrigert ramme alle enheter		275 490	293 479	325 747	318 274	318 689	317 706

2.2. Budsjettskjema investering

Bevilgningsoversikt investering, budsjett og regnskapsforskriften, §5-5, første ledd.

(alle tall i hele 1000)

Oversikten viser alle utgifter og inntekter med videre i økonomiplanens investeringsdel, investeringsbudsjett og investeringsregnskapet.

Bevilgningsoversikt investering	Regnsk. 23	Bud. 24	Bud. 25	Bud. 26	Bud. 27	Bud. 28
Investeringer i varige driftsmidler	31 640	33 585	51 037	11 625	13 250	13 250
Tilskudd til andres investeringer	153	1 403	153	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	744	750	864	864	864	864
Utlån av egne midler		0	0	0	0	0
Avdrag på lån		0	0	0	0	0
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	32 536	35 738	52 053	12 489	14 114	14 114
Kompensasjon for merverdiavgift	4 651	1 629	3 181	1 325	1 250	1 250
Tilskudd fra andre	3 322	85	1 060	390	0	0
Salg av varige driftsmidler	16	200	650	200	200	200
Salg av finansielle anleggsmidler	450	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper		0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	1 930	30	30	30	30	30
Bruk av lån	18 268	28 771	47 076	10 598	12 690	12 780
SUM INVESTERINGSINNTEKTER	28 637	30 715	51 996	12 543	14 170	14 260
Videreutlån	5 249	8 000	7 000	7 500	7 500	7 500
Bruk av lån til videreutlån	5 249	8 000	7 000	7 500	7 500	7 500
Avdrag på lån til videreutlån	1 424	1 510	1 593	1 804	2 046	2 296
Mottatte avdrag på videreutlån	2 128	1 010	1 000	1 100	1 340	1 500
NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN	-704	500	593	704	706	796
Overføring fra drift	4 466	5 523	650	650	650	650
Avsetninger til bundne investeringsfond	1 410	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	139	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond		0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond		0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp		0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	3 195	5 523	650	650	650	650
Fremført til inndekning i senere år - udekket beløp	0	0	0	0	0	0

Overføring til fordeling - (§5-5, 2. ledd)	32 536	35 738	52 053	12 489	14 114	14 114
---	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Alle beløpene som ligger under «videre utlån» gjelder startlån.

Når det gjelder salg av varige driftsmidler er det lagt inn tomtesalg på kr 200 000,- per år i økonomiplanen. I 2025 ligger det også salg av lastebil/utstyr.

Mottatte avdrag på utlån (kr 30 000,-) i økonomiplanen gjelder utlån i forbindelse med vannverk i Flatebygd.

Tilskudd fra andre består av:

25 og 26: 85 000,- vedr utbyggingsavtale Hornåsen.

25: 350 000,- i tilskudd til energieffektivisering av kommunehuset.

26: 390 000,- i tilskudd til energieffektivisering av Sentrumsbygget.

25: 625 000,- - spillemidler til ballbinge Hornnes barneskole.

Bevilgningsoversikt investering, budsjett og regnskapsforskriften, §5-5, andre ledd.

Investeringer i varige driftsmidler	Regnskap 23	Bud 24	Bud 25	Bud 26	Bud 27	Bud 28
Til fordeling fra bevilgningsoversikt investering	32 536	35 738	52 053	12 489	14 114	14 114
Prosjekter:						
2011 Mottak flyktninger Ukraina	121					
80021 Erp-prosjekt	1 886	1 305				
3352 Interaktive skjermer til klasserom	184					
3600 Nærmiljøanlegg Evje-skolene	18 290					
3601 Inventar voksenopplæring	230					
3602 Flettverksgjerde Hornnes barnehage	230					
4036 Nye kontorer Evjeheimen	851					
4214 Rehabilitering kjøkken Hornnesheimen	348					
5509 VA Gudvangen 2022	4 016					
5511 SD-anlegg Moisund renseanlegg 2023	286					
5512 Ny vannledning langs riksvei 9	724					
5514 Driftskontroll og server Fennefoss	217					
587 Biologisk trinn renseanlegg	1 065					
589 Gps for innmåling VA	179					
90000 Ikke spesifisert vann og avløp		4 000		4 500	6 500	6 500
90001 Biologisk trinn renseanlegg		20 500	30 000			
90003/5513 Ny rørledning	2		5 500			
90008 Utskifting vannmålere				500	500	500
633 Ny tursti Verksmoen	688					
389 Dagsturhytte	1 615					
7602 Parkering Alfred Uglands vei	9					
7621 Ny vei General Holms vei	3					
8500 Fornytelse Maskinpark fra 2019	502					
80008 Ny lastebil	70	3 631	3 631			
80011 Trafikksikkerhetsplan		625	625	625	625	625
80012 Gravemaskin 2025			3 375			
80013 Energieffektivisering kommunehuset		2 500	2 250			
80014 Oppgradering av veilys		525		625	625	625
80020 Anskaffelse trygghetsalarmer		500				
80025 Oppgradering av aksesspunkter			1 250			
80029 Branntiltak og oppgradering Hornnesheimen			3 031			
80030 Ballbinge Hornnes			1 250			
80098 Diverse maskiner og utstyr (kantklipper)			125			
80099 Diverse påkostninger kommunal bygg, veier mv				5 375	5 000	5 000
868 Brøyteskjær 2023	198					
903 Brannstasjonen: Utvidelse 2022	-76					
Sum investeringer i varige driftsmidler	31 640	33 586	51 037	11 625	13 250	13 250

Tilskudd til andres investeringer						
80022 Tilskudd nybygg Evje kirke		1 250				
980 Hornåsen byggefelt, utbyggingsavtale	153	153	153			
Sum tilskudd til andres investeringer	153	1 403	153	0	0	0
Investering i aksjer og andeler i selskaper						
867 Kapitalinnskudd Etableringssenteret Agder iks	19					
80004 Egenkapitalkrav klp	725	750	864	864	864	864
Sum investeringer i aksjer og andeler	744	750	864	864	864	864
Totalt	32 536	35 738	52 053	12 489	14 114	14 114

2.3. Økonomisk oversikt etter art, budsjett- og regnskapsforskriften §5-6

(Alle tall i hele 1000)	Regnsk 23	Bud 24	Bud 25	Bud 26	Bud 27	Bud 28
Rammetilskudd	172 928	183 758	205 045	197 281	196 973	196 445
Inntekts- og formuesskatt	102 001	114 358	111 423	123 383	124 050	124 314
Eiendomsskatt	7 035	6 305	6 820	6 820	6 820	6 820
Andre skatteinntekter	1 927	1 947	2 046	2 046	2 046	2 046
Andre overføringer og tilskudd fra staten	25 910	23 341	19 138	15 143	11 384	10 914
Overføringer og tilskudd fra andre	73 055	44 648	50 414	49 003	48 800	48 288
Brukerbetalinger	12 933	12 398	12 629	12 629	12 629	12 629
Salgs- og leieinntekter	41 525	43 884	47 635	49 623	51 268	52 464
SUM DRIFTSINTEKTER	437 313	430 639	455 150	455 927	453 970	453 920
Lønnsutgifter	223 752	217 866	230 877	226 956	227 828	226 478
Sosiale utgifter	46 474	49 604	56 942	56 708	56 720	56 682
Kjøp av varer og tjenester	127 021	123 868	145 909	141 875	138 964	139 296
Overføringer og tilskudd til andre	26 942	25 728	21 300	19 564	19 274	19 261
Avskrivninger	18 791	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
SUM DRIFTSUTGIFTER	442 980	437 066	475 028	465 103	462 786	461 717
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-5 667	-6 427	-19 878	-9 177	-8 816	-7 797
Renteinntekter	4 953	6 331	4 590	4 220	4 465	4 700
Utbytter	23 944	17 465	24 813	13 140	13 140	13 140
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	12 898	16 508	15 015	13 465	13 638	13 845
Avdrag på lån	12 175	13 226	13 770	14 295	14 200	14 870
NETTO FINANSUTGIFTER	3 824	-5 938	618	-10 400	-10 233	-10 875
Motpost avskrivninger	18 791	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
NETTO DRIFTSRESULTAT	16 947	7 635	740	423	951	1 328

Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	4 466	5 523	650	650	650	650
Avsetninger til bundne driftsfond	3 519	1 605	1 650	1 155	1 157	1 162
Bruk av bundne driftsfond	3 496	1 803	1 371	1 692	1 139	807
Avsetninger til disposisjonsfond	14 615	2 310	0	311	283	323
Bruk av disposisjonsfond	2 157	0	189	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk						
SUM DISPONERING ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	16 947	7 635	740	423	951	1 328

Kommentar: Denne rapporten viser ukorrigert netto driftsresultat, som er positivt med 0,740 mill. i 2025. Det vises til tekstdelen for ytterligere kommentarer og utdypning når det gjelder netto driftsresultat.

2.4. Oversikt over bruk og avsetning – bundne fond

3. Tabellen viser hvilke fond som er planlagt brukt i økonomiplanperioden.

Enhet	Fond	2025	2026	2027	2028
(alle tall i hele 1000)	<i>Bundne driftsfond, bruk:</i>				
Sentraladministrasjonen	Etablering/tilpasning bolig	-100	-50	-50	-50
Kultur	Diverse fond gards- og ættesoge	-277	-277	-277	
Drift og forvaltning	Oppmåling og matrikulering	-47	-57	-57	-57
Drift og forvaltning	Avløp		-454		
Drift og forvaltning	Renovasjon	-48	-55	-58	
Finans	Kraftfond	-900	-800	-700	-700
Sum bruk		- 1 371	-1 693	-1 139	-807
	<i>Bundne driftsfond, avsetning:</i>				
Drift og forvaltning	Avløp	447			
Drift og forvaltning	Plan	20			
Finans	Avsetning avkastning div fond	90	79	75	73
Finans	Kraftfond	1 093	1 076	1 082	1 089
Sum avsetning		1 650	1 155	1 157	1 162

3. Arbeidet med handlings- og økonomiplan for 2025 - 2028

3.1. Arbeidet med budsjett/økonomiplan 2025 - 2028

Dette avsnittet beskriver arbeidet med budsjettet og økonomiplanen fram til det legges fram for politisk behandling.

Budsjettrundskrivet gikk ut i juni. Her ble hovedutfordringene med kommende budsjett og økonomiplan gjennomgått. Det ble vist til at kommunesektoren vil måtte tilpasse seg endringer i befolkningen, der det blir flere eldre og færre barn og unge. Det ble vist til at kampen om arbeidskraften hardner til. Det ble vist til at endringer i klimaet gir utfordringer, og at vi har en mer utrygg verden rundt oss.

Det ble også vist til at tiltak i nytt budsjett/økonomiplan skal velges ut fra ny samfunnsdel som skal vedtas i desember, ut fra arbeidet som foregikk i de politiske verkstedene i år. Dette er fulgt opp i dokumentet som nå legges fram.

Det ble også slått fast at nye budsjettrammer skulle fastsettes ved at man først laget et budsjett med samme tjenestenivå som i dag, korrigert for naturlige svingninger i oppgaver (for eksempel antall brukere, bortfall av/økte tilskudd og så videre). Dette gir følgende oppsett for fastsettelse av nye rammer:

Budsjett 2024

+/- korrigering for naturlige svingninger

+ lønnsvekst/prisvekst

+/- endringer i vedtatt økonomiplan/handlingsplan

+/- andre nødvendige justeringer, f.eks. på grunn av politiske vedtak

Rent framskrevet budsjett

- eventuelle innsparinger

= Nye budsjettrammer

Det ble ikke lagt opp til konkrete innsparinger og kutt, men ble sagt at vi ville se på det som ble levert i forbindelse med fjorårets budsjett. Det ble også sagt at vi ville se på om det var andre grep vi kunne gjennomføre i organisasjonen som ville få effekt på lengre sikt.

Enhetene skulle da legge fram et budsjett med samme tjenestenivå som i 2024. Det er viktig å være klar over at et budsjett med samme tjenestenivå som i dag kan inneholde store naturlige svingninger som skyldes f.eks. flere eller færre brukere, elever, barnehagebarn osv. Det er gråsoner mellom det som er naturlige svingninger og det som er innsparinger.

Selv om det ikke har vært kutt og innsparinger for 2025 er det lagt opp til at ressursene i kommunen skal utnyttes effektivt, og det er lagt opp til nøkternhet. Enhetene har dessuten gjennom mange år effektivisert ved at de ikke har fått tilført ordinær prisvekst, utenom i 2024. For 2025 er det ikke gitt full kompensasjon for prisvekst, men det er midler på områder der det er helt nødvendig, f.eks. justering av tjenesteavtaler, husleier, forsikring med videre.

Når vi ser inn i økonomiplanen vil fortsatt effektivisering og videre innsparinger bli nødvendig.

Å tilpasse økonomien kan gjøres på flere måter:

-
- Det er mulig å skjære ned på alle enheter og tjenester («ostehøvelprinsippet»). Dette er en øvelse som vil bli vanskeligere og vanskeligere år for år, og på sikt vil det føre til at vi jevnt over yter dårligere tjenester. Dette anbefales ikke.
 - Vi kan forsøke å øke inntektene. Det mest opplagte og vanlige grepet på dette området, er å innføre eiendomsskatt. (Vi har per i dag bare eiendomsskatt på kraftverk og kraftlinjer).
 - Vi kan se på strukturelle tilpasninger av våre tjenester.
 - Vi må forsøke å holde investeringene på et lavt nivå.

Når det gjelder strukturelle grep, kan man se på flere ting:

- Ikke lovpålagte tilbud (konsekvenser på andre områder må vurderes)
- Hvilket nivå skal vi ha på lovpålagte tjenester.
- Utvidet strategisk samarbeid med andre
- Strukturelle grep innen helse, omsorg og oppvekst.

I denne økonomiplanen er det lagt opp til lave investeringer, noe som bidrar til økonomisk balanse ved at lånegjelden holdes på et nøkternt nivå.

Det tas ellers fortløpende vurderinger av hvilke tjenestetilbud vi skal ha, og av nivået på ikke-lovpålagte tjenester. Samarbeid med andre vurderes også der det er naturlig. Det vil bli nødvendig å vurdere større strukturelle grep framover.

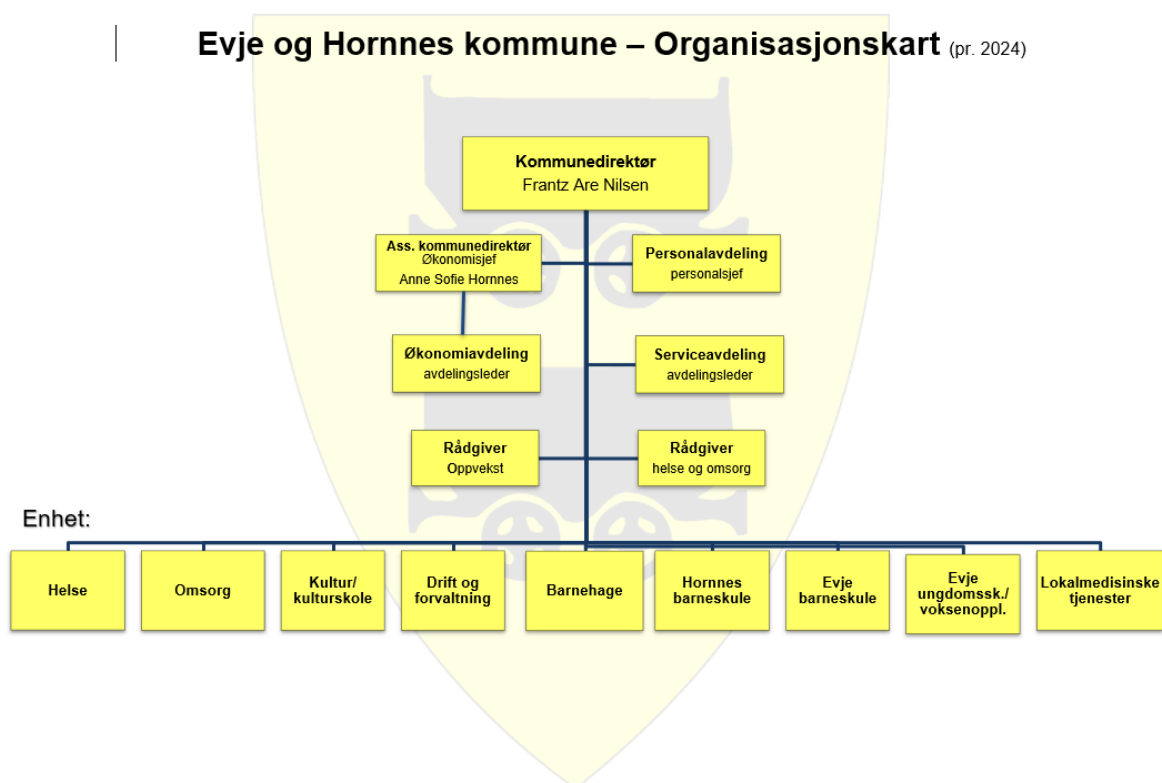
4. Organisasjon

4.1. Organisasjon

Kommunen er en dynamisk organisasjon, hvor man jevnlig må gjøre endring for å tilpasse organisasjonen i forhold til tjenesteproduksjon og økonomiske forutsetninger.

Evje og Hornnes kommune er organisert etter en flat struktur med ni enheter som ledes av enhetsledere. Noen enheter deles opp i avdelinger etter fag-/ tjenesteområde. I den daglige driften utøver enhetsledere kommunedirektørens myndighet og arbeidsgiveransvar på sin enhets ansvarsområde. Kommunedirektøren har også en ledergruppe i stab som i tillegg til kommunedirektøren består av økonomisjef, personalsjef, avdelingsleder service, kommunikasjon og digitalisering, rådgiver oppvekst og rådgiver helse og omsorg.

Evje og Hornnes kommune – Organisasjonskart (pr. 2024)

For mer informasjon om organisasjonens nøkkeltall og dens arbeid med arbeidsmiljø, HMS, mangfold og beredskap vises det til kommunens årsberetning. Nedenfor følger kort utdrag fra årsberetningen på noen av disse områdene - som kan påvirke kommunens budsjett- handlings- og økonomiplan.

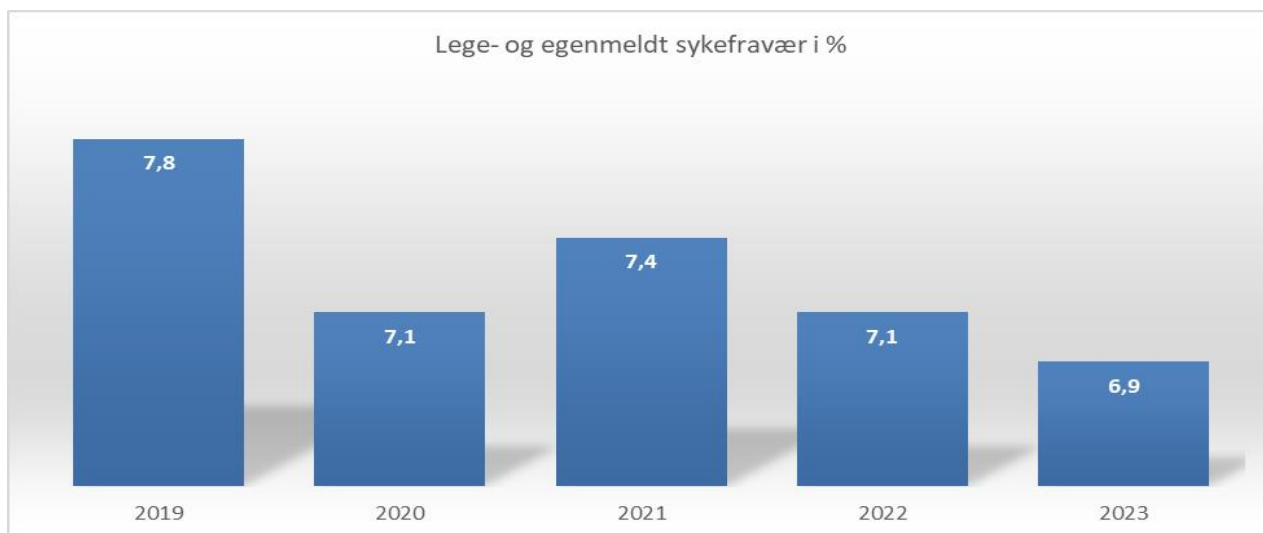
4.2. Årsverk

Det har over flere år vært en vekst i antall kommunale årsverk. I Evje og Hornnes kommune var det ved inngangen til 2024 307 årsverk (eksklusiv lærlinger). Ett årsverk i Evje og Hornnes kommune koster i lønn (inkl. arb.giveravgift og sosiale utg.) gjennomsnittlig ca 800.000 kroner. I tillegg kommer flere andre faste og variable kostnader som følger med å drifte ett årsverk. Opprettelse av ett årsverk kan som oftest påregnes som en "varig" kostnad.

	2019	2020	2021	2022	2023
Administrasjon	19	17	18	17	16
Undervisning	80	87	88	87	98
Barnehager	40	43	38	41	45
Helse og Omsorg	108	111	112	125	127
Samferdsel og teknikk	9	9	8	9	11
Annet	8	7	7	9	10
ALLE	263	274	270	288	307

4.3. Sykefravær

Evje og Hornnes kommune har over ett par ti-år hatt blant landets laveste kommunale sykefravær. Vi er fortsatt i nedre sjikt. I 2023 hadde kommunen de nest laveste kommunale sykefravær i Agder, men det er også her økende og det har etablert seg på et høyere nivå etter pandemien.

Å beregne kostnader sykefravær (og også annet fravær) medfører er komplisert. Det er mer enn rene lønnskostnader, eks produksjonstap, eventuelle utgifter til vikar, overtid, etc. I tillegg må arbeidsgiver fortsatt betale løpende faste utgifter, som forsikringer, arbeidsgiveravgift og pensjonsinnbetalinger for sykmeldte medarbeidere pluss de første 16 dagene fulle lønnskostnader.

I Evje og Hornnes kommune med 307 årsverk og et lege- og egenmeldt sykefravær på 6,9% - så tilsvarer det 70.610 dagsverk. Disse går enten tapt, eller erstattes av vikariat eller merarbeid/overtid fra andre medarbeidere.

4.4. Rekruttering

Arbeidsmarkedet i Norge er preget av lav arbeidsledighet og flere ledige stillinger enn registrerte arbeidssøkere. Det er arbeidstakers marked, og det medfører større bevegelse i ansettelsesmassen (turn-over) enn når det er motsatt.

Denne utviklingen merkes også i Evje og Hornnes kommune, og den er kostnadskrevende. De senere år har kommunen hatt rundt 40 rekrutteringsprosesser årlig (i hovedsak innenfor Helse og Omsorg), som i spesielt offentlig sektor er ressurskrevende arbeid. Som følge av begrensningene i tilgang på kvalifisert arbeidskraft, presses lønnsnivåene. Evje og Hornnes kommune kommer også her noe bedre ut av det enn sammenlignbare kommuner, med en turn-over litt lavere enn gjennomsnitt.

Mangelen på kvalifisert arbeidskraft eksisterer i dag og den er forventet å øke fremover. Kommunen må være rasjonell både i vurdering av tjenestenivå som skal tilbys, hvilke tjenester man kan la være å tilby og hvilke tjenester som kan gjennomføres av et mer rasjonelt samarbeid, for på den måte «fristille» arbeidskraft til lovpålagte-, nødvendige og politisk prioriterte tjenester/ tjenestenivåer.

5. Overordnede økonomiske forhold

5.1. Krav til budsjettet

Årsbudsjettet er en bindende plan for kommunens inntekter i budsjettåret og bruken av disse, jamfør Kommuneloven §14-5. Budsjettet skal være realistisk.

Kommuneloven stiller ikke direkte krav til kommuner om overskudd på netto driftsinntekter, samtidig er det en anbefaling at kommunen har et positivt driftsresultat på minst 1,75% av driftsinntektene. Dette er for å ha et visst økonomisk handlingsrom til å imøtekomme uforutsette svingninger i inntekter og utgifter, samt at en kan delfinansiere investeringer uten nye låneopptak.

Økonomiplanlegging er et verktøy for utforming av politiske prioriteringer og fordeling av økonomiske ressurser, innenfor tilgjengelige økonomiske rammer. Økonomiplanen er derfor et viktig strategi- og styringsdokument for kommunen. Gjennom økonomiplanleggingen skal kommunen sørge for at begrensede ressurser blir anvendt så effektivt som mulig. God økonomiplanlegging bidrar til økt politisk handlingsrom, og styrker muligheten for å utøve politikk og foreta prioriteringer i den enkelte kommune.

5.2. Finansielle måltall

For å ha god økonomisk styring er finansielle måltall et viktig verktøy. Det er fastsatt i kommuneloven at kommunestyret skal ha finansielle måltall. Våre ble fastsatt i september 2021 og er som følger:

- Administrasjonen bør legge fram et budsjettforslag med minimum 1,00 % netto driftsresultat. Netto driftsresultat i denne sammenheng skal være korrigert for bundne fond.
- I budsjettet bør minimum 15 % av utgiftene til investeringer finansieres via egenkapital, det vil si via fond, overføring fra drift eller salg av eidegode / andre inntekter i investeringsregnskapet. Tilskudd til konkrete investeringsprosjekter kommer i tillegg.
- Kommunens disposisjonsfond skal være på minimum 8,5 % av driftsinntekter.
- Lånegjeld (utenom startlån og finansielle leasingavtaler) bør være på maksimum 80 % av brutto driftsinntekter.

I måltallene er det altså tre «bør» og et «skal». «Skal» gjelder disposisjonsfond, da det vurderes som svært viktig å ha disposisjonsfond for å ha handlefrihet.

I de neste delkapitlene følger en gjennomgang av måltallene.

Netto driftsresultat

Teknisk beregningsutvalg, som er et partssammensatt utvalg som ser på kommunal og fylkeskommunal økonomi, anbefaler at kommunene minst bør ha et netto driftsresultat på 1,75 % for å sikre en bærekraftig økonomi i kommunene. Vi har altså lagt oss noe under dette i våre måltall, og bør vurdere å justere dette opp.

Vi bør uansett minst ha 1 % eller mer i netto driftsresultat dersom man ser dette i gjennomsnitt over flere år. Enkeltår med spesielle utfordringer kan selvsagt avvike fra normen. Det er viktig over tid å legge fram et budsjett som har buffere som kan brukes gjennom året, og som gir mulighet til å sette av til fond både til investeringer og til spesielle utfordringer i driftsregnskapet. Det har vist seg svært vanskelig å oppnå et tilfredsstillende resultat i økonomiplanperioden, uten å legge inn store nedskjæringer. Av den grunn ligger budsjettet under ønskede måltall. Vi kommer til å jobbe aktivt med å bedre handlingsrommet ytterligere.

Økonomiplanen oppfyller ikke måltallet for netto driftsresultat i noen av årene i perioden, men er svakt positivt med 0,1 – 0,21 % i økonomiplanperioden. Det er da lagt inn innsparinger i perioden 26 – 28: kr 500 000,- i 2026 og deretter kr 3 500 000,-.

Netto driftsresultat (alle beløp i hele 1000)	2025	2026	2027	2028
Driftsinntekter	455 150	455 927	453 970	453 920
Driftsutgifter	475 028	465 103	462 786	461 717
Brutto driftsresultat	-19 878	-9 176	-8 816	-7 797
Brutto driftsresultat i %	-4,37	-2,01	-1,94	-1,72
Netto finansutgifter	618	-10 400	-10 233	-10 875
Motpost avskrivninger	20 000	20 000	20 000	20 000
Netto driftsresultat	740	423	951	1 328
Netto driftsresultat i %	0,16	0,09	0,21	0,29
Avsetning til bundne fond	1 650	1 155	1 157	1 162
Bruk av bundne fond	1 371	1 692	1 139	807
Netto driftsresultat korrigert for bundne fond	461	962	933	973
Korrigert netto driftsresultat i %	0,10	0,21	0,21	0,21
Tall fra økonomiplan 2024 – 2027	1,32	-0,14	-0,55	

Disposisjonsfond

I de tabellene som følger for disposisjonsfond og lån er inntektene justert opp med 11 mill., dette gjelder forventede syke-/fødselspengesom ikke er budsjettet. Det er valgt fordi disse inntektene er med når man i etterkant ser hvordan man ligger an i forhold til måltallene. Vi mener derfor det er logisk å også ta dem med nå.

Tabellen under viser et anslag for disposisjonsfond i perioden 2025-2028.

Disposisjonsfond i % av driftsinntekter	2025	2026	2027	2028
Driftsinntekter	466 150	466 927	464 970	464 920
Disposisjonsfond 01.01	57 000	56 811	57 122	57 405
Avsetning til disposisjonsfond		311	283	323
Bruk av disposisjonsfond	-189			
Disposisjonsfond 31.12	56 811	57 122	57 405	57 728
Disposisjonsfond i %	12,19	12,23	12,35	12,42

Det er her beregnet omtrent hvor store disposisjonsfondene vil være ved årsskiftet 2024/2025, og deretter tatt utgangspunkt i avsetning/bruk per år. Det understrekes at det er ganske stor usikkerhet knyttet til disposisjonsfond per 01.01.25.

Vi vil etter dette ligge godt an i forhold til det finansielle måltallet som finnes på dette området. Det er imidlertid viktig å være klar over at også enhetsfond ligger inne i totale disposisjonsfond, og det er vanskelig å si hvordan disse vil bli benyttet framover. Det er også viktig å være klar over at en forverring av økonomien kan føre til at fondsreservene reduseres raskt.

Merk at vi har et svært stort positivt premieavvik på pensjon i balansen. Dette utgjør per 01.01.24 over 44 mill., og ligger som et krav i balansen, men det skal utgiftsføres igjen i løpet av de kommende årene. Dette har innvirkning på likviditet, og på hvor mye midler vi bør ha på fond, se omtale under kapitlet om lønn, pensjon og prisvekst.

Gjeldsutvikling og måltall for gjeld

Med de investeringene som er lagt inn i økonomiplanen, er det lagt opp til følgende låneopptak framover (utenom startlån):

2025: 27 900 mill.

2026: 10 600 mill.

2027: 12 700 mill.

2028: 12 800 mill.

Tabellen under viser utvikling i lånegjeld med planlagte låneopptak i økonomiplanen.

Gjeld i % av driftsinntekter	2025	2026	2027	2028
Driftsinntekter	466 150	466 927	464 970	464 920
Gjeld 01.01	304 809	318 939	315 244	313 744
+ Nytt lån	27 900	10 600	12 700	12 800
- Avdrag	13 770	14 295	14 200	14 880
Gjeld 31.12	318 939	315 244	313 744	311 664
Gjeld i % av driftsinntekter	68,42	67,51	67,48	67,04

Vi ligger godt under 80 % i hele økonomiplanperioden. Det er lagt inn svært lave investeringer i årene 2026 – 2027, og bildet kan selvsagt endre seg om investeringene går opp.

Slik det ser ut nå, ligger vi omtrent 150 000,- over minimumsavdrag i 2025.

Egenkapital i investeringer

Egenkapital	2025	2026	2027	2028
Egenkapital i % av investeringer	2,75	7,67	6,48	6,44
Egenkapital består av:				
Overføring fra drift	650	650	650	650
Salg av fast eiendom/driftsmidler	650	200	200	200
Mottatte avdrag på lån (utenom startlån)	30	30	30	30

Vi ligger under måltallet i hele økonomiplanperioden. Grunnen til dette er at for å oppnå måltallet må vi tappe kommunens disposisjonsfond for å finansiere investeringene, og det er vurdert som viktigere å skjerme disposisjonsfondene enn å oppnå dette måltallet.

5.3. Andre langsiktige forpliktelser – vesentlige beløp

Vi skal i henhold til økonomibestemmelsene sette opp en oversikt over andre langsiktige forpliktelser, som leie og leasing avtaler, og tilskudd. Vi har også lagt inn forventede tilskudd til interkommunale samarbeid som vertskommunesamarbeid, IKS-er med videre.

Type avtale	25	26	27	28
IKT Agder	10 380	10 980	11 180	11 180
Setesdal Brannvesen IKS (inkl feiervesen)	6 655	6 658	6 720	6 973
Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS	8 907	9 207	9 337	9 552
Midt-Agder barnevern	25 500	22 560	22 560	22 560
Gjesteelever/gjestebarn i barnehage	2 300	2 244	2 150	2 074
Agder kommunerevisjon IKS	1 065	1 065	1 065	1 065
Private helsetjenester	17 000	17 000	17 000	17 000
Midt-Agder ppt	2 584	2 584	2 584	2 584
Setesdal Interpolitiske råd	1 300	1 300	1 300	1 300
Aust-Agder museum og arkiv IKS – driftstilskudd	1 429	1 429	1 429	1 429
Jordmor	680	680	680	680
Krisesenter	255	255	255	255
Legevakt Arendal	875	875	875	875
Andre legetjenester	1 890	1 890	1 890	1 890
Nav stat, lederlønn	600	600	600	600
Agder sekretariat	199	199	199	199
OFA IKS (offentlig innkjøp Agder)	132	132	132	132
Setpro AS driftstilskudd	1 867	1 867	1 867	1 867
Setpro AS, Aktiv i Evje og Hornnes	858	858	858	858
Setpro AS, kjøkkendrift	513	513	513	513
Slamtømming	1 119	1 119	1 119	1 119
Private fysioterapeuter	1 110	1 110	1 110	1 110
Veterinærvakt	475	475	475	475
Tilskudd private barnehager	2 765	2 765	2 765	2 765
Tilskudd Evje og Hornnes Sokn	4 943	3 943	3 943	3 943
Frivilligsentralen	450	450	450	450
Tilskudd Otrahallen AS	100	100	100	100
Otra IL, driftstilskudd	175	175	175	175
Tilskudd til løypekjøring, Otra IL	50	50	50	50
Oppmålingstjenester	670	670	670	670
Leasing av biler	744	744	744	744
Brøyting	2 100	2 100	2 100	2 100
Diverse lisenser mv ikt	1 708	1 708	1 708	1 708
Skoleskyss	2 132	2 127	2 121	2 102
Div løpende avtaler ventilasjon, driftsovervåkning VA, ca	3 000	3 000	3 000	3 000
Diverse husleie med private mv (ca)	5 500	5 500	5 500	5 500
Leie lokaler til voksenopplæring og bibliotek	801	801	801	801
Haleie Otrahallen ungdom, tilskudd Otrahallen	575	575	575	575
Leie Otrahallen, kroppsøving med videre	215	215	215	215
Totalt	113 620	110 521	110 814	111 187

5.4. Befolkningsutvikling

Utvikling i innbyggertall er viktig for kommunen – både når det gjelder inntekter, men også når det gjelder tjenestetilbud og oppgaver. Fordeling på aldersgrupper vil derfor også være viktig.

De siste årene har utvikling i innbyggertallet vært som tabellen viser.

01.01.2021	01.01.2022	01.01.2023	01.01.2024	01.07.2024
3619	3653	3904	3967	3840

Folketilveksten har som kjent vært kunstig høy på grunn av mottaket, som ble lagt ned i begynnelsen av mai i år. Det er i perioden også bosatt mange flyktninger i kommunen, dette har også bidratt til vekst. Selv om mottaket ble lagt ned i mai er det fortsatt noen av personene som var i mottaket som er folkeregistrert hos oss.

Tabellen viser dato for søk i databasen, totalt antall innbyggere, antall med klientadresse (mottaket) og andre innbyggere til slutt. Som vi ser har det vært en svak vekst. Bosetting av flyktninger har bidratt til denne veksten.

Dato for søk	Antall innbyggere	Antall klientadresse	"Reelt" antall innbyggere
22.02.2023	3884	126	3758
26.06.2023	3993	219	3774
15.10.2023	4002	231	3771
21.05.2024	3864	71	3793
13.10.2024	3837	24	3813

Vi har lagt opp til følgende prognose for befolkningsvekst framover, dette bygger på SSB's beregninger av middels folkevekst:

01.01.25	3 840
01.01.26	3 913
01.01.27	3 953
01.01.28	3 980

5.5. Rammetilskudd og skatt i økonomiplanperioden

Anslag på (lønns- og prisvekst) er 4,1 %, hvorav 4,5 % på lønn og 3,5% på pris.

Vekst i frie inntekter (skatt og rammetilskudd) for kommunesektoren var opprinnelig beregnet til 6,8 milliarder, herav 5,15 mrd. til kommunene, resten til fylkeskommunene. Det har siden kommet et forslag om en ytterligere bevilgning på 5 milliarder, på bakgrunn av krise i kommuneøkonomien.

Innføring av nytt inntektssystem har slått positivt ut for Evje og Hornnes totalt sett.

Fra 2024 til 2025 endres kostnadsnøkkelen for Evje og Hornnes kommune. Vi er beregnet til å bli 2,9 % «dyrere» å drive.

Innenfor veksten i frie inntekter er det noen satsinger som gis til særskilte områder, uten at de er øremerkede tilskudd. For 2025 er dette to områder. Til bemanning i barnehager er det tildelt kr 159 000,-, (gjelder både private og kommunale barnehager) og til psykisk helse kr 123 000,-.

Når det gjelder bemanning i barnehage er ikke summen brukt til å fordele ekstra midler til barnehagene. Men det er likevel ekstra satsing på barnehage ved at det nå er innført 2 opptak per år, noe som vil gi økte kostnader. Her vil vi måtte justere budsjettet gjennom året. Når det gjelder psykisk helse er midlene brukt – det er lagt inn økte midler til ansettelse av psykolog.

Vi benytter KS sin prognosemodell for å beregne skatt og rammetilskudd, justert for vekst i folketall. Skatt og rammetilskudd er forventet å utvikle seg slik som tabellen under viser.

Prognose (alle tall i hele 1000)	2025	2026	2027	2028
Skatt på inntekt og formue	111 423	123 383	124 050	124 314
Naturressursskatt	1 100	1 100	1 100	1 100
Rammetilskudd	205 045	197 281	196 973	196 445
Sum	317 568	321 764	322 123	321 859

Det er tatt følgende forutsetninger/gjort følgende endringer:

Det er lagt til grunn framskrevne innbyggertall både for kommunen og landet, som bygger på SSB's alternativ med middels befolkningsvekst (MMMM). Per 01.01.25 er det anslått et innbyggertall på 3840- som er det samme som per 01.07. Befolkningsveksten framover er usikker, men det er de beste prognosene vi har per nå.

Når det gjelder ordinære skjønnsmidler, fikk vi i 2024 tildelt kr 700 000,-. Dette er midler som kom som en del av det rammetilskuddet. For 2025 er skjønnsmidlene ikke fordelt, og kommunene må selv gjøre en begrunnet vurdering for anslaget. Grunnen er at Statsforvalteren ved fordeling av midlene skal gjøre en helhetlig vurdering av kommunenes økonomi og behov, og har kommet fra til at de trenger noe mere tid for å kunne gjøre en treffsikker vurdering. De ønsker også å se denne tildelingen i sammenheng med tildeling av resterende skjønnsmidler for 2024, som har søknadsfrist i november 24. Vi har ikke lagt til grunn skjønnsmidler for 2025 hverken i 2025 eller videre i økonomiplanperioden. Vår vurdering er at vi på noen områder har store utgifter som taler for at vi bør kunne få skjønnsmidler, samtidig er det veldig mange kommuner som nå sliter med økonomien.

Kommunen mottok i 2023 kr 981 000 i naturressursskatt. Framover ligger det en prognose på 1,100 mill. Naturressursskatt utjevnes gjennom det kommunale inntektssystemet, så en økning her gir langt mindre utslag enn økning i eiendomsskattegrunnlag eller økt konsesjonskraft.

5.6. Eiendomsskatt og konsesjonskraftinntekter

Eiendomsskatt

I Evje og Hornnes kommune er det eiendomsskatt iht. eiendomsskatteloven 3c: *"berre på kraftverk, vindkraftverk, kraftnett og anlegg omfatta av særskatteregiane for petroleum"*.

Vi har ikke mottatt eiendomsskattegrunnlaget for 2025 for kraftverkene, så vi har ikke oppdaterte tall. Vi har lagt til grunn samme inntekter i 2025 som i 2024, og budsjetterer dermed med totalt 6,820 mill. i 2025. Her kan det bli endringer, og dette må vi komme tilbake til i første tertial 2025.

Konsesjonskraft

Når det gjelder konsesjonskraftsinntekter, har vi for 2025 forholdt oss til prognose fra Konsesjonskraft IKS. Det er følgende inntektsprognose:

(alle tall i hele 1000)	2025	2026	2027	2028
Konsesjonskraftinntekter	5 768	5 800	5 800	5 300

5.7. Kraftfond (konsesjonsavgifter)

Konsesjonsavgifter er bundne midler, koblet opp mot næring. Vi mottar årlige konsesjonsavgifter. Vi har også et næringsfond der grunnkapitalen ikke kan benyttes. Dette utgjør til sammen kommunens kraftfond.

Midlene kan brukes i henhold til reglene vedr. kraftfond. De kan blant annet brukes til å dekke renter og avdrag på investeringer som er gjort i tråd med fondets formål, til kommunal infrastruktur, og til å lønne næringsmedarbeider. Ut fra dette brukes årlig i økonomiplanperioden kr 700 000,- av fondet, koblet opp mot utbetaling til Setesdal interpolitiske råd.

Evje handels- og serviceforening har fått midler til et prosjekt som skal vare fra våren 23 til våren 26. Prosjektet går ut på å styrke samarbeidet og kommunikasjonen mellom Evje handel og Evje og Hornnes kommune, samt gi foreningen mer ressurser for å øke handelen i Evje sentrum og styrke det lokale næringslivet. Det skal være ansatt en person i 40 % for å lede prosjektet. Den ansatte skal fokusere på å introdusere nye tiltak for å øke handelen, forbedre samarbeid og kommunikasjon, og styrke foreningens tilstedeværelse på sosiale medier. Prosjektet vil også involvere andre lokale aktører som jobber med turisme og markedsføring av regionen. Det foreslås at det brukes 200 000 av næringsfondet til dette prosjektet i 2025. Det er også satt av midler til dette formålet i 2026.

Når det gjelder næringsfondet, kan det anslås en utvikling som vist i tabellen under, i økonomiplanperioden med den bruken som er foreslått nå.

	2025	2026	2027	2028
Grunnkapital, bundet	3 150	3 150	3 150	3 150
Fri del 0101	1 623	1 816	2 091	2 473
Konsesjonsavgift	946	946	946	946
Bruk	-900	-800	-700	-700
Avkastning	147	130	137	143
Avsatt til fondet	1 093	1 075	1 082	1 089

5.8. Gebyrer

Utgangspunktet for justeringer vil i de fleste tilfeller være deflator på 4,1 %. Husleier er justert med konsumprisindeksen. Det er naturlig nok gjort noen justeringer og tilpasninger, og vi vil knytte noen kommentarer til betalingssatsene.

For beregning av neste års husleie i kommunalt eide leiligheter, brukes konsumprisindeks fra august i fjor til august i år som utgangspunkt. Husleieøkningen er på i underkant av 2,6 %.

I kommunal barnehage følges reglene om makspris, og vi følger den maksprisen som blir fastsatt. Betalingssatsene graderes etter oppholdstid. Vi følger også sentrale regler vedr. redusert foreldrebetaling og gratis kjernetid for husholdninger med lav inntekt. Når det gjelder kostpenger, er dette delegert til samarbeidsutvalget. Det er derfor ikke lagt ved betalingssatser for barnehage. Maksprisen er per nå kr 2000,- per mnd.

Kulturskolen oppjusterer sine gebyrer med deflator. Dette gjelder skoleåret 2025/2026, så prisene forblir uendret for våren 2025.

Når det gjelder gebyrer innen VAR-sektoren og gebyrer innen forvaltning vises det til eget budsjettnotat som viser utviklingen sett over flere år. Her kan man også se forventet prisstigning de neste årene, med forutsetning om at man skal forholde seg til 100 % selvkost.

På grunn av store investeringer framover, spesielt på avløp med ombyggingen av Fennefoss renseanlegg, og et opparbeidet underskudd på vann, er det nødvendig med økning på disse avgiftene. For en normalhusholdning er det lagt til grunn en økning på 12 % på vann og 8 % på avløp fra 2024 til 2025.

På renovasjon er det en gjennomsnittlig økning på 9.1 %. Her er en stor del av grunnen økende CO₂-avgift. I henhold til økonomiplan for Setesdal Miljø og Gjenvinning iks skal vi betale 8,907 mill i 2025, og CO₂-avgiften utgjør kr 640 000,-. Den er forventet å øke gjennom økonomiplanperioden.

Feiegebyret øker med 11,3 %, til kr 504,-.

Det skal ikke lenger beregnes merverdiavgift på feiing. På vann og avløp har det også vært en debatt rundt dette, men det er per dags dato ikke kommet noe fritak for disse områdene.

Når det gjelder slamtømming er det en stor økning, 25 %. Dette området fikk underskudd i 2023 og ser ut til å gå mot underskudd også i år. Fra 2023 til 2024 var det en prisoppgang på 53,4%.

Også byggesaksgebyrer, gebyrer for oppmåling og private planer med videre er beregnet etter selvkostmetode. Her er det varierende hvor mye hvert gebyr øker. Noen gebyr går også noe ned. Grunngebyr privat planforslag får en stor økning, fra kr 52 900,- til kr 93 000,-. Kommunen har oppmålingstjenestene ute på anbud og derfor er ikke gebyrene for dette avklart ennå. Frem til de nye prisene er på plass, må vi ta utgangspunkt i årets priser. Endelige gebyr for denne tjenesten må godkjennes av kommunestyret på nyåret. For øvrig vises det til vedlegg.

Når det gjelder betaling for bistand i hjemmet, vises det til vedlegg. Her betaler minstepensjonister lovlig makspris. Denne er for 2025 kr 240 per måned for husholdninger med samlet inntekt under 2 G. Timepris for de som tjener mer enn 2 g (andre enn minstepensjonister) er kr 429,- per time mot kr 418 i 2024.

Når det gjelder SFO er det lagt ved priser fra januar 2024, disse er justert i tråd med deflator. Det samme gjelder utleie av kulturlokaler, flerbrukshall og svømmehall.

5.9. Finansinntekter og -utgifter

Avdragene går opp fra 12,826 mill. i revidert budsjett i 2024 til 13,770 mill. i 2025. Det vises til omtalen under gjeldsutvikling og måltall for gjeld.

Når det gjelder renteutgifter, har vi sett til Kommunalbankens prognoser. Tabellen viser hvilke renter vi har brukt på lån i økonomiplanperioden:

2025	2026	2027	2028
4,60 %	3,85 %	3,90 %	3,90 %

Anslaget for renteinntekter i økonomiplanen er 3,400 mill i 2024, deretter 3,000.

Når det gjelder utbytte fra Å Energi, er utbytte for 2024 for Evje og Hornnes kommune 24,813 mill. Vi har mottatt et utbytteestimat for årene 2026 og 2027, og det anslås der 13,140 mill. Vi har lagt det beløpet til grunn både for 2026, 2027 og 2028.

Tabellene under viser totale finansinntekter og utgifter.

Finansinntekter:

Prognose finansinntekter (alle tall i 1000)	2025	2026	2027	2028
Utbytte Å Energi mv	24 813	13 140	13 140	13 140
Ordinære renteinntekter	3 400	3 000	3 000	3 000
Renteinntekter startlån	1 150	1 180	1 425	1 660
Forsinkelsesrente, inntekt	30	30	30	30
Andre renteinntekter	10	10	10	10
Totalt	29 403	17 360	17 605	17 840

Finansutgifter:

Prognose finansutgifter (alle tall i 1000)	2025	2026	2027	2028
Avdrag ordinære lån	13 770	14 295	14 200	14 870
Renteutgifter ordinære lån	13 380	11 900	11 835	11 835
Renteutgifter startlån	1 635	1 565	1 803	2 010
Totalt	28 785	27 760	27 838	28 715

Renten er lavere enn i budsjettet for 2024, og både renteinntekter og renteutgifter går ned sammenlignet med budsjettåret 2024. Renteutgifter ordinære lån var i 2024 budsjettet med 14 749 mill, og renteinntektene lå på 4,700 mill.

Startlån

Tabellen under viser at både renter på startlån og renter inn fra låntakere er økende i økonomiplan perioden, og det er fordi vi budsjetterer vi med å låne ut 7 mill i 2025, og deretter 7,500 mill i 2026 til 2028.. Dette er mer enn utlånet har vært de siste årene, så her er det lagt inn rom for økt bruk av denne ordningen.

Per dags dato har vi ganske mye midler stående som ikke er lånt ut. Vi har likevel valgt å legge inn et låneopptak på 5 mill i 2025, for å ha muligheten til å låne.

Når det gjelder avdrag inn fra låntakere og betaling på lån er det budsjettet med slik utvikling:

Prognose Startlån (alle tall i 1000)	2025	2026	2027	2028
Avdrag til Husbanken	1 593	1 804	2 046	2 296
Avdrag fra låntakere	1 000	1 100	1 340	1 500

Det er stor usikkerhet knyttet til disse tallene.

Til opplysning kan det nevnes at renter på startlån og fra våre låntakere føres i driftsregnskapet, mens utlån, avdrag på utlån og avdrag inn fra våre låntakere skal føres i investeringsregnskapet.

5.10. Søknader fra eksterne i forbindelse med budsjettet for 2025

Alle søknader følger som vedlegg til budsjettsaken. Vi beskriver her kort de forskjellige søknadene.

Når det gjelder søknad fra Evje sokn, er denne omtalt under kapitelet om interkommunale samarbeid og annet eksternt. Se også eget vedlegg med søknader.

Innarbeidede søknader/tilskudd:

Tilskudd til senter NOK.Agder (tidligere SMSO – støttesenter mot seksuelle overgrep)

Her har vi vært inne med tilskudd i flere år. Det er budsjettet med kr 19 800 for 2025.

Stiftelsen Arkivet

Her har det også blitt gitt tilskudd i flere år, og det er budsjettet med dette tilskuddet. Beløp er kr 17 500,-, samme som i 2024, og det er budsjettet med denne summen.

Ikke innarbeidede søknader:

Landskappleiken

Vi har mottatt en søknad om støtte til Landskappleiken på Hovden som skal arrangeres i juni 2026. Her er det et totalt budsjett på 7,642 mill. Det er ikke innarbeidet midler til dette formålet.

5.11. Andre overordnede temaer

Ressurskrevende brukere

Når det gjelder ressurskrevende brukere, er dette enkeltbrukere som har en høy kostnad for hver kommune, og der man utover egenandeler får refundert en del av kostnadene.

Vi har tre brukere på denne ordningen i budsjettet for 2025. Kommunen har brutto utgifter på i overkant av 20 mill – dette er direkte brukerrettede utgifter. Netto utgifter, etter fratrekk av ekstra tilskudd til psykisk utviklingshemmede gjennom rammetilskuddet og finansieringsordningen for ressurskrevende brukere, er i underkant av 8,4 mill.

I praksis er utgiftene en god del høyere fordi administrasjon og arbeid som ikke er direkte rettet mot brukeren ikke kan tas med. I privat tilbud som vi kjøper har vi lagt inn 17 mill i utgift, og 80 % av disse kan tas med i tilskuddsberegningen. Heller ikke alle lønnsutgiftene vedrørende brukere vi har i våre tjenester kan regnes inn.

Prisvekst lønn og pensjon

Kommunal lønns- og prisvekst (deflator) er for 2025 anslått til 4,1 %. Av dette er lønnsveksten beregnet til 4,5 % og prisveksten til 3,5 %.

Årslønnsvekst for 2025 er i statsbudsjettet anslått til 4,5 %. Overhenget fra 2024 er beregnet til 2,3 %. Dette er allerede innarbeidet i enhetenes budsjetter, ved at det er lagt inn nye årslønnssetninger for alle ansatte. Vi står da igjen med 2,2 %, hvorav glidning utgjør 0,2%. Glidning skal også i det alt vesentlige være innarbeidet (ansiennitetsopprykk), så vi går ut fra en avsetning på 2 %. Det er da satt av rett i underkant av 5 mill.

Når det gjelder pensjonsutgiftene, skal vi ifølge prognoser betale ca. 35,856 mill totalt til Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK). Dette er langt høyere premier enn det vi skal betale i 2024 – det ser ut til å bli ca 23,3 mill - og det gjør at det blir et svært høyt premieavvik som skal inntektsføres for 2025 – rundt 14 mill. Når pensjonspremiene er høyere enn pensjonskostnadene, må kommunen betale mer penger til pensjonsleverandørene enn det som føres som kostnad i regnskapet, og dette virker på likviditeten. Premieavviket skal også utgiftsføres igjen over de neste 7 årene.

Alt i alt ser det ut til at premieavviket i balansen («fordringen») vil være 3 mill lavere ved utgangen av 2025 enn ved inngangen til 2024 (fra 44,4 til 41,4 mill.) Kommunen har et disposisjonsfond øremerket for pensjon på 26,14 mill til å kunne håndtere svingningene i pensjonsutgiftene, og per i dag altså ikke full dekning. Det gjøres oppmerksom på at dette er et fritt disposisjonsfond som kan benyttes til andre formål.

Prisvekst er beregnet til 3,5%. Enhetene har dette året ikke fått full kompensasjon for prisstigning, men det er gitt kompensasjon for en del av de økte kostnadene.

6. Budsjettrammer fordelt på enhetene

6.1. Innledning

I dette kapitlet blir enhetene gjennomgått. Det er en beskrivelse av enhetene og om hvordan de skal bidra til kommunens overordnede mål, og også gjennomgang av nøkkeltall og økonomi.

Når vi ser på årsverk regnes ikke midler til ekstrahjelp og vikarer regne med. Det betyr at årsverk omtalt under hver enhet ikke gir den hele og fulle oversikt når det gjelder antall årsverk, da det på noen områder er mer ekstrahjelp og vikarer enn på andre områder, i tillegg til at noen steder erstatter tjenestekjøp årsverk. I tillegg er det slik at årsverk varierer gjennom året, slik at det kan være et annet tall 01.01 enn 31.12. Dette vil særlig gjelde på skolene og i barnehagen, der det skjer endringer ved starten og hvert skole-/barnehageår

Tabellen under viser en samlet framstilling – beløp i hele 1000

Enhet	Budsjett 24	Budsjett 25	Endring	Endring i %
Politisk styring og kontroll	2 702	3 272	569	21,06
Sentraladministrasjon	21 375	22 962	1 586	7,42
Enhet for kultur	6 132	6 387	256	4,17
Hornnes barneskule	14 073	14 738	655	4,65
Evje barneskule	24 378	27 053	2 675	10,97
Evje ungdomsskule og voksenopplæring	23 588	27 785	4 197	17,79
Enhet for barnehage	26 081	29 329	3 248	12,46
Enhet for helse	50 341	57 625	7 284	14,47
Enhet for omsorg	52 483	55 369	2 886	5,50
Lokalmedisinske tjenester	1 417	1 465	48	3,36
Drift og forvaltning	31 661	34 513	2 852	9,01
Sum interkommunale samarbeid og annet eksternt	45 445	54 511	9 066	19,95

6.2. Støtte, stab og styring

Politiske styrings og kontrollorganer

Årsverk 2024	Årsverk 2025	Andel av driftsutgifter til lønn
0	0	77,83 %

Ramme 2024	Ramme 2025	Endring	Endring i %
2 702	3 272	569	21,06

Dette rammeområdet inkluderer alle kostnader og aktiviteter knyttet til det politiske arbeidet. Det inkluderer blant annet fast godtgjørelse til ordfører, varaordfører og utvalgsledere samt møtegodtgjørelse og tapt arbeidsfortjeneste til medlemmene i kommunestyret, faste utvalg, kontrollutvalg og de ulike rådene. Formannskapet har en egen pott de kan bruke, den er på kr 50 000,- Årsverk i tradisjonell forstand er 0, da det ikke er ansatte på området, men politikere som får godtgjørelse.

2025 er valgår og størsteparten av økning i rammen for 2025 er knyttet til gjennomføringen av valget. Utover dette er det også gjort mindre justeringer i driftsbudsjettet knyttet til gjennomføring av politiske møter.

Sentraladministrasjon

Årsverk 2024	Årsverk 2025	Andel av driftsutgifter til lønn
15,87	16,19	77,82 %

Ramme 2024	Ramme 2025	Endring	Endring i %
21 375	22 962	1 586	7,42 %

Kommentar til årsverk: Læringer og frikjøp tillitsvalgte er ikke regnet med som årsverk på sentraladministrasjonen. Selv om utgiftene til disse områdene ligger her berører de ikke driften av sentraladministrasjonen. De er likevel med når andel av utgifter til lønn er beregnet. Årsverk beregnet til 16,19 er et gjennomsnitt for året. Det vil være noe lavere bemanning ved utgangen av 2025 enn ved inngangen, på grunn av vikarer/ekstra.

Administrasjonen vil ha fokus på strategisk planlegging og tverrfaglig samarbeid i arbeidet for å nå målene som er satt i kommuneplanen og andre planer. Det vil være viktig å utvikle og følge opp de strategiske planene for å sikre at alle enheter og avdelinger jobber mot de samme målene. I tillegg må administrasjonen, som jobber sektorovergripende, være pådriver for samarbeid mellom ulike enheter og avdelinger, for å sikre helhetlige løsninger og effektiv ressursbruk. Det er viktig å støtte og tilrettelegge for resten av kommunens organisasjon slik at målene som er satt kan nås.

Administrasjonen vil også jobbe med innovasjon og digitalisering både internt, men ikke minst i samarbeid med eksterne aktører gjennom regionalt samarbeid. Man vil, fortrinnsvis gjennom IKT Agder samarbeidet, Digi Agder og KS-strukturen, delta i regionale samarbeidsprosjekter for å dra nytte av felles ressurser og kompetanse i arbeidet med digital tjenesteutvikling. Det vil være vesentlig i de kommende årene å implementere nye teknologiske løsninger som kan forbedre tjenesteleveransen og effektiviteten og sikre at både deltakerstrategien til IKT Agder og vår egen digitaliseringsstrategi følges opp i denne sammenhengen.

I tillegg til dette må administrasjonen være pådriver og lede arbeidet med digital transformasjon i egen organisasjon nettopp for å sikre at kommunen er rustet for de fremtidige utfordringene, samtidig som man er en attraktiv arbeidsgiver. I den sammenheng vil kompetanseheving og utvikling være sentralt framover. Det er stor variasjon i digital kompetanse i organisasjonen. Det vil være nødvendig å styrke kompetansen internt i de ulike enhetene og avdelingene.

Det vil også være avgjørende med økt fokus på gevinstrealisering for hele organisasjonen, og jobbe mer systematisk og målrettet for å ta ut gevinster av digitaliseringstiltakene vi gjennomfører. Administrasjonen vil være pådriver, og tilby støtte til fagenhetene i dette arbeidet.

Det vil også jobbes for å styrke kommunikasjonen med innbyggere ved å utvikle kommunens nettside, bruke sosiale medier og andre kommunikasjonskanaler effektivt og målrettet. Det vil være sentralt med aktivt bruk av, og en kontinuerlig vurdering av hva som er «riktige» informasjonskanaler for å informere og engasjere innbyggere. Et tiltak som kan vurderes er å tilby flerspråklig støtte ved å sørge for at informasjon og tjenester er tilgjengelige på flere språk, for å forhindre utenforskap og nå ut til et bredere publikum. Det vil også være viktig å fortsette arbeidet med digital inkludering blant innbyggerne våre ved å tilby veiledning og hjelp til å bruke digitale verktøy, for de som har behov for det. Utvikling av selvbetjeningsløsninger for innbyggere vil også være sentralt framover.

Administrasjonen må ha en bevisst holdning i arbeidet med budsjettet og økonomiplanen framover. God langtidsplanlegging på økonomisida, der en sørger for at en tar de rette investeringene og har godt vedlikehold

av kommunale bygg og kommunal infrastruktur blir svært viktig. Driften må optimaliseres for å frigjøre midler til nye initiativer som kan gjøre kommunen attraktiv for både innbyggere og besøkende, og for å kunne rekruttere riktig personell framover.

Når det gjelder offentlige anskaffelser bør vi prioritere lokale leverandører og miljøvennlige løsninger i kommunens innkjøp. Dette kan stimulere lokal økonomi og bærekraftig utvikling.

Vi bør også prioritere investeringer som fremmer miljøvennlig teknologi og fornybar energi. Det bør også implementeres tiltak som fremmer gjenbruk, resirkulering og redusert avfall. Det vil også være viktig å øke bevisstheten om bærekraft blant innbyggere og næringsliv, dette kan for eksempel gjøres gjennom å delta i kampanjer rundt temaet.

Denne enheten inneholder flere ansvarsområder:

- Kommunedirektøren
- HR og organisasjon
- Service, kommunikasjon og digitalisering
- Økonomiavdeling
- Rådgiver oppvekst
- Rådgiver helse

Her følger en kort omtale av disse.

Kommunedirektør

I tillegg til utgifter til stillingen kommunedirektør er det på dette området satt av kr 200 000,- som generell pott for digitalisering, se omtale i handlingsplanen. I tillegg er det lagt inn kr 50 000,- til juridisk bistand, da det viser seg at det er stor sannsynlighet for at det kommer noen utgifter til dette i løpet av året.

HR og organisasjon

Under dette området ligger 2,0 årsverk i hovedsak tilknyttet personalavdelingen. Det er en økning fra 1,8 årsverk i 2024, noe som har vært nødvendig for å holde tritt med den økning i årsverk organisasjonen for øvrig har hatt over flere år. De betjener (for tiden) også funksjon og rolle som beredskapskoordinator/beredskapssekretær, et arbeids- og ansvarsområde som er merkbart endret. Merkbart i form av økt omfang, blant annet når det gjelder;

- planverk - oppdatering og revisjon av eksisterende beredskapsplaner og utarbeidelse av nye.
- øvelser/opplæring
- samhandling med andre beredskapsaktører (nabokommuner, statsforvalter, nødetater)
- betydelig økt forventning og krav til kommuner, fra statsforvalter, politi/forsvar, andre statlige aktører, om at kommuner ivaretar "deres interesser" og løser "deres ansvar" i egen kommune.

I HR og organisasjon ligger i tillegg til personalavdelingen, budsjett for beredskap, frikjøp av tillitsvalgte, for alle kommunens læringer og felleskostnader knyttet til bedriftshelsetjeneste, HMS, og felles velferdsmidler. Det er ikke store budsjettmessige endringer på disse ansvar.

Avdeling for service, kommunikasjon og digitalisering

Under denne avdelingen ligger 5 årsverk. Her er utgifter til servicetjenester som publikumsmottak, sentralbord, saksbehandling, politisk sekretariat, arkiv med videre. I tillegg ligger sektorovergripende utgifter knyttet til blant annet porto, kontormateriell, telefoni, leasing av bil samt utgifter og inntekter knyttet til salgs- og skjenkebevillinger. Utgifter til informasjons- og kommunikasjonsarbeid ligger på ansvar under denne avdelingen, i tillegg til sektorovergripende utgifter til IKT/digitalisering som ligger utenfor IKT Agder-samarbeidet. Det er lagt inn en reduksjon på 142 000 knyttet til serviceavtale og forbruk på printere. Disse er nå leaset gjennom IKT Agder og vil på sikt gi oss en besparelse. I tillegg er det noe økte utgifter på IKT/digitalisering, men totalt sett er det ikke store endringer på dette området.

Økonomiavdelingen

Det er 5,95 faste årsverk på økonomiavdelingen, det inkluderer da også regnskapsføring for Setesdal Brannvesen IKS, Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS og Evje sokn, i tillegg til lønnskjøring for Aust-Agder Museum og arkiv IKS. Per 01.01 er det noe ekstra ressurs pga vikariat, men dette vil jevne seg ut i løpet av året. Inntekter fra salg av tjenester er budsjettet med kr 850 000,-.

Under dette området ligger utgifter knyttet til forsikringer og forskjellige kontingenter. Forsikringer og kontingenter går opp, og budsjettet er derfor justert for dette.

Det som tidligere var Husbankens personrettede tilskudd er også budsjettet her. Dette gjelder tilskudd til etablering i og tilpasning av bolig. Disse tilskuddsordningene gikk inn i kommunens rammetilskudd fra og med 2021. Det er ønskelig å ha noe midler til slike tilskudd, men virkemiddelet har ikke blitt mye brukt. Vi har per dags dato noe midler på fond fra tidligere mottatte midler fra Husbanken. Vi har lagt inn kr 100 000,- i budsjett for 2026.

Det er ellers ikke store endringer på dette området.

Rådgiver oppvekst

På dette området ligger utgifter til rådgiver oppvekst, og midler til kompetanseheving i skole og barnehage, samt kommunens andel av midler til videreutdanning for lærere i tråd med kompetanseplan for grunnskolene 2023-2026. Rådgiver oppvekst har også ansvar for oppfølging av nasjonal tilskuddsordning for kompetanseutvikling i barnehage og skole og kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis. Det er fra 2025 opprettet et eget ansvar med midler for tilrettelegging av barnehagetilbudet for barn med nedsatt funksjonsevne med hjemmel i barnehageloven § 37. På dette området er det satt av kr.100.000. Kommunen skal med hjemmel i barnehageloven § 37 sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får et egnet individuelt tilrettelagt barnehagetilbud. Plikten til tilrettelegging omfatter ikke tiltak som innebærer en uforholdsmessig byrde for kommunen. Det er kommunen som barnehagemyndighet som fatter enkeltvedtak om tilrettelegging av barnehagetilbudet til barn med nedsatt funksjonsevne.

Rådgiver helse og omsorg

På dette området ligger utgifter til rådgiver helse og omsorg.

I tillegg ligger prosjektmidler til "Evjeprosjektet" på dette ansvaret. Dette er tilskudd som kommunen har fått gjennom statlig tilskuddsordning til kommunalt rusarbeid. Tilskuddet er gitt til samarbeidsprosjekt mellom kommunen, Setpro Arbeid og Inkludering AS og Kriminalomsorgen v/Agder fengsel, Evje avdeling. Målgruppe for prosjektet er innsatte i fengselet og tiltaket er ikke en del av kommunens ordinære tjenestetilbud. Prosjekt omfatter bruk av arbeidsrettet trening, med mål om å bidra til at den enkelte innsatte er bedre rustet til å ta del i samfunnet ved løslatelse.

6.3. Enhet for Kultur

Årsverk 2024	Årsverk 2025	Andel av driftsutgifter til lønn
6,30	6,20	77,47 %

Ramme 2024	Ramme 2025	Endring	Endring i %
6 131	6 387	256	4,17 %

Enheten har rett over 6 årsverk, og omfatter tjenesteområder som bibliotek, fengselsbibliotek, kulturskole (interkommunal med Bygland), fritidsklubb, turistinformasjon, Evjemoen Kino og Scene og kulturformidling (inkl. arrangementer og kino), den kulturelle spaserstokken, spillemidler, UKM, bygdebøker / Gards- og

ættesoge, Furuly, frivillighet (inkl. stipendordninger, kultur- og frivillighetsmidler, tilskudd til leie av idrettsbygg for aktiviteter for barn, prisutdelinger).

Kulturfeltet i kommunesektoren er en viktig del av det lokale tjenestetilbudet og samfunnsutviklingen. Kultur skaper et bredt spekter av samfunnsverdier, som sammenfaller godt med målene og satsingsområdene i kommuneplanen. Enheten har et sterkt fokus på samarbeid og samhandling med både næringsliv, frivillighet og andre fagområder i kommunen, og støtter opp under tiltak som fremmer folkehelse, tidlig innsats, forebygging og redusere sosial ulikhet. Kultur jobber med trivsel og mestring for alle innbyggere, uansett alder, økonomi, bakgrunn og forutsetninger.

For å lykkes med å skape de gode møteplassene og de gode tjenestene i kommunen vår i framtida trenger vi et godt samarbeid med frivilligheten. Frivillighet er kun bærekraftig dersom den blir gitt gode livsvilkår. Dette kan for eksempel innebære tilgang på lokaler, anerkjennelse for innsatsen eller god dialog med kommunen. Kultur har derfor initiert arbeidet med å lage en frivillighetsstrategi for Evje og Hornnes kommune.

De gode møteplassene er også der det skapes rom for gode kulturopplevelser. Kommunens egen kulturarena og storstue, Evjemoen Kino og Scene, har behov for oppgradering av scene- og tekniske løsninger og garderober til artistene. Vi ønsker også å se på bedre løsninger for stoler mv. som gjør det mer estetisk, og ikke minst mer effektivt å rigge til ulike arrangementer, samt forenkle renhold.

Vi har i to år hatt en stor økning i antall deltakere i det offentlige fritidstilbudet, og vokst ut av lokalene. Dersom vi finner en løsning innenfor gitte økonomiske rammer, kan samlokalisering av ung kultur i et større og mer egnet lokale (ungdomshus/kulturskole) være en løsning som kunne gitt plass til flere i det viktige forebyggingsarbeidet, og også være med på å utnytte fagressursene bedre. Vi ønsker også å fortsette å arbeide for et barrierefritt bibliotek og innbyggertorg, som kan bli en god møteplass for alle generasjoner, der det er lett å bevege seg uansett funksjonsevne. Biblioteket er gratis og åpent for alle, og der kan man oppleve utstillinger, forestillinger og mye mer. Kombinert med et innbyggertorg kan dette bli et sted der foreninger kan møtes, turister kan finne informasjon og der kultur kan ha ulike arrangementer i samarbeid med næringsliv og frivillighet. Man vil også kunne samle diverse kommunale tjenester som utstyrssentral og ulike servicefunksjoner i en slik samlokalisering.

Enheten har pt. ansatte med ulik fagkompetanse som utnyttes godt i de ulike tjenestene. Siden tjenestene er så ulike har vi god nytte av at både formell og uformell kompetanse er variert. Framover vil vi ha fokus på tjenesterettet kompetanseheving og digital transformasjon for ansatte. Vi bidrar også med kompetanseutvikling selv, gjennom kulturskolen og ulike kurs for ungdom. Ønsket er å kunne tilby flere kurs også for voksne og eldre, men det fordrer kapasitet og/eller gode samarbeid. Vi bidrar mye inn i Digitale Sammen som jobber for digital inkludering. Vi vil fortsatt ha behov for ekstrahjelp og vikarer, og der har vi først og fremst satset på å gi unge en god start-erfaring i arbeidslivet. Det må også vurderes om vi skal fortsette med å ha innsatte i fengselet i arbeidstrening, det er flere faktorer som spiller inn der.

En attraktiv og livskraftig kommune bør også vite sin egen historie og identitet. Ved å videreutvikle Flåt gruveområde og Dagsturhytta til et turmål for innbyggere og besøkende, kan vi formidle den rike gruvehistorien til Evje. Det er mange prosjekter som kan påbegynnes, men først og fremst må prosjekter avsluttes og videreutvikles. Vi ønsker å bidra til at gards- og ættesoga ferdigstilles. Så vil vi i samarbeid med Aust-Agder Museet og Setesdalsmuseet se på hvordan lokalhistorien vår best mulig kan formidles på museene.

Budsjettet omfatter ikke inntekter på utleie av Furuly og EKS eller større utgifter, som vedlikehold, oppvarming eller leie av Verksmoen (Biblioteket).

Det er lite endringer på området fra 2024 til 2025, og de endringene som er skyldes stort sett naturlige lønnsjusteringer (også økning i ansiennitet) og mindre endringer grunnet generell prisøkning. De ekstra kr 100 000 som kulturmidlene ble økt med i 2024 er tatt bort i budsjettet for 2025. De 10 % som ble tillagt ekstra for kulturskoleadministrasjon i 2024 er tatt bort fra 2025, derfor er totalt årsverk gått ned fra 6,3 til 6,2.

Vi har hatt en økende trend i elevtallet i kulturskolen de siste årene (basert på GSI-tall), men per oktober 2024 en liten nedgang fra 105 til 95, som skyldes bortfall av 4 gruppetilbud på grunn av få søkere. Vi har likevel en økning i antall elever i enkeltundervisning. Elevantallet justeres vanligvis litt gjennom året. Vi har en liten vakanse i kulturskolen, også i skoleåret 24/25, som vi bruker til å hyre inn veiledere til kortere kurs i ulike disipliner (eksempelvis Sommerkunstskolen). Enheten reorganiserte i 2022 kultursatsingen på barn og unge (fritidsklubb, kulturskole og UKM) til å ligge under én avdelingsleder for å styrke helhetlig fokus rundt det offentlige fritidstilbudet. Vi har siden da sett en betydelig økning i antall barn og unge mellom 10 og 19 år som benytter seg av tilbudet. Vi har 2,3 årsverk i kulturskolen (og noe vakanse) og 1 årsverk i fritidsklubbene, som leverer tilbud til ca. 220 unge innbyggere ukentlig.

Det er lagt til kr 50.000 på rammen for kulturformidling. Rammen på kulturformidling har ligget på samme beløp i mange år, og vil nå økes på grunn av to tiltak. Det er 25.000 kroner til Honorarfond for folkemusikk som ble vedtatt i kommunestyret i 2023, men som i 2023 og 2024 har blitt dekt inn av budsjetttrammen. Så er det kr. 25.000 kr i årslisens på Audioguide på Flåt gruveområde.

I 2025 vil det sannsynligvis bli behov for en utskiftning/oppgradering av lyd/lys-rigg på Evjemoen Kino og Scene, samt innkjøp av diverse stoler og inventar for oppsett til arrangement. Per i dag er mye slitt og utdatert, og det krever mye tid til rigg og vask. For å finansiere vil vi benytte enhetsfond og søke tilskudd, så dette er ikke lagt inn i driftsbudsjettet.

6.4. Interkommunale samarbeid og annet eksternt

Ramme 24	Ramme 25	Endring	Endring i %
45 44	54 511	9 066	19,95

IKS-er og interkommunale samarbeid med videre ligger som en egen budsjetttramme. Dette er for at utgifter til IKS-er og samarbeid av ulike slag ikke skal gå inn i enhetenes budsjetter og påvirke deres ramme. Noen tjenestekjøp er det naturlig at ligger hos de enkelte enhetene, og ikke på dette området. Dette gjelder f.eks. kjøp av legevaktstjenester i Arendal, kjøp av gjeldsrådgivningstjenester i Arendal, betaling til Setpro for aktiv i Evje og kafedrift på Evjeheimen og betaling til Bygland for jordmortjenester. Det gjelder også deling av utgifter når det gjelder vakt veterinær. I disse tilfellene er tjenestekjøpet sett på som en integrert del av den kommunale tjenesten, og tilhører aktuell enhet.

For mange slike samarbeid er utgangspunktet for justering kommunal deflator. Men det gjelder ikke alle, f.eks. tiltak i barnevernet avregnes etter virkelig forbruk. Vi går her gjennom en del av de største postene på dette området.

Generelt er det vanskelig å foreta innsparinger på dette området, da rammene fastsettes av andre eller en er flere aktører som må bli enige om en eventuell innsparing.

Aust-Agder museum og arkiv IKS

Her er tilskuddet totalt økt med deflator i forhold til regnskap 24, utenom den delen som gjelder nybygg, som ligger med samme beløp. Totalt budsjett, da inklusivt arkiv og depotleie for vårt fjernarkiv, er kr 1 428 500,- i 2025, mot kr 1 375 093,- som er regnskapsført beløp i 2024.

Agder revisjon IKS/Agder sekretariat

Når det gjelder revisjon, kan vi regne med en kostnad på kr 1 065 000,- i 2025 mot kr 1 013 000,- i 2024. Dette er en økning på 5,13 %, altså noe over deflator. Når det gjelder Agder Sekretariat, går kostnaden opp fra kr 175 000,- til kr 199 000,-.

Når det gjelder budsjett til kontrollarbeidet totalt følger det som vedlegg til saken, og det er innarbeidet i tråd med vedtatt budsjett fra kontrollutvalget.

Setesdal Interpolitiske Råd

Tilskudd til Setesdal Interpolitiske Råd er lagt inn med 1,300 mill. Denne summen er også uforandret og har vært den samme i flere år. Samme beløp ligger inne i hele økonomiplanperioden.

Setesdal Brannvesen IKS

Til Setesdal Brannvesen ERP er det lagt inn kr 4 923 900,- mot kr 3 447 500,- i 2024. Dette følger budsjett vedtatt i representantskapet for IKS-et, og er en økning på 42,83 %. Den store økningen er et resultat av for lave tilskudd de siste årene sett opp mot de reelle utgiftene. Det har vært for lave tall i budsjettet for bl.a. pensjonsutgifter og renter/avdrag. Det har også vært stor økning i godtgjørelse for beredskap.

For økonomiplanen er det videre lagt inn disse beløpene:

2026 kr 4 926 600

2027 kr 4 988 900

2028 kr 5 241 600

Den kraftige økningen det siste året i økonomiplanen skyldes økte investeringer.

Evje og Hornnes Sokneråd

Søket har bedt om økning i forbindelse med deflator, og dette er innarbeidet. Ordinært tilskudd er etter dette på kr 3 838 000,-.

I tillegg er det lagt inn 1 mill i driftstilskudd i forbindelse med nybygg ved Evje kirke. Dette var budsjettet i 2024, men i 2. tertialrapport ble det vedtatt at tilskuddet skulle overføres til 2025 og utbetales da.

I 2025 ligger det da inne et tilskudd på 4,838 mill.

Når bygget er ferdig vil husleie falle bort, samtidig som soknet vil ha behov for økt tilskudd for å betjene opptatt lån. Fra og med 2026 er det derfor aktuelt å budsjettere med økt tilskudd til soknet på kr 200 000,- - samtidig som husleie på kr 85 000,- faller bort. Dette vil i så fall bli innarbeidet i budsjettet for 2026.

I tillegg til tilskudd har Evje og Hornnes sokn en tjenesteavtale med kommunen, og denne er verdsatt til kr 105 000,-. Kommunen har regnskapsføring inklusiv lønn og fakturering for kirka. Soknet betaler ikke for tjenestene kommunen utfører for dem, men beløpet er fastsatt i en tjenesteavtale, og regnes som også som et tilskudd til soknet.

IKT Agder

Vi har lagt til grunn et budsjett på 10,380 mill i 2025, mens vi i 2024 hadde budsjett på 9,800 mill. Det utgjør en økning på drøye 5,9 %. Det blir likevel vanskelig å sammenligne 24 og 25 fordi vi i 2024 hadde en del kostnader forbundet med oppstarten.

Vi må regne med en økning i disse kostnadene framover, blant annet på grunn av flere av våre pc'er blir leaset gjennom IKT Agder etter hvert som de skiftes ut. I forbindelse med utbedring av dekning i flere av våre bygg vil vi

også få flere trådløse punkter som vi skal betale for. Det vil også komme til flere programmer med videre. Samtidig vil våre «interne» ikt-kostnader reduseres, og vi må være flinke til å ta ut gevinstene på dette.

For økonomiplanperioden har vi derfor lagt til grunn noe økende kostnader (tall i hele 1000):

2025	2026	2027	2028
10 380	10 980	11 180	11 180

Setpro AS

Når det gjelder Setpro AS vil vårt tilskudd variere noe etter bruk. Det har vært følgende utgifter de siste årene:

2022: 1,665 mill.

2023: 1,747 mill.

2024: 1,793 mill

For VTA-plasser (varig tilrettelagt arbeid) er det slik at staten yter tilskudd på 75 %, og kommunen dekker det øvrige. Bruken vil variere mellom år. Det vil også øvrige tiltak ved bedriften. For 2025 er det valgt å oppdatere tilskudd i 2024 med deflator 4,3 %, og budsjettert tilskudd er 1,867 mill.

Midt-Agder barnevern

Når det gjelder barnevernstjenesten budsjetterer vi for 2024 med en ramme på 27,500 mill, se tabell under.

Dette er kraftig opp i forhold til 2024.

Barnevernet er et område der Evje og Hornnes kommune har svært høye kostnader. Dersom vi for eksempel ser på kostratallene, ser vi at vi i 2023 ligger på kostnader på kr 5 462,- per innbygger og kr 24 821,- per innbygger 0-17 år, mens vår kommunegruppe ligger på kr 3 336,- per innbygger og kr 17 605,- per innbygger 0-17 år. Vi ligger også høyt over Agder og landet. Årsaken er at Evje og Hornnes kommune har noen svært kostnadskrevenne saker og særlig knyttet til plassering av barn. Disse utgiftene har vært økende gjennom 2024, slik at vi kan påregne at vi nå ligger enda høyere. Dette er helt nødvendige kostnader, men når de blir så høye, reduserer de handlingsfriheten vår på andre områder.

Kostnadene fordeler seg slik i budsjett for 2026 (alle tall i hele 1000):

Utgifter barnevern	Opprinnelig budsjett 2024	Budsjett 2025
Kostnader gjesteelever – for barn plassert av barnevernet	1 030	2 000
Administrasjon barnevern	5 850	6 300
Tiltak i hjemmet	3 000	3 000
Tiltak utenfor hjemmet (plassering mv)	10 000	16 200
Totalt	19 880	27 500

2 mill. av totalen er betaling til andre kommuner for skolegang barn som er i fosterhjem eller plassert på annen måte. 6,300 mill. er barneverntjeneste (her er utgifter til drift av barnevernstjenesten, saksbehandlere, barnevernsvakt, utgifter til advokat/sakkyndig bistand, tolk med videre.) 19,200 mill. er tiltak i barnevernet. Av dette er det satt av 16,200 mill. til tiltak når barnet er plassert av barnevernet, og 3 mill. når barnet ikke er plassert men der det er tiltak i hjemmet.

Det er mangel på ordinære fosterhjem. Dette gjør at barn blir i beredskapshjem lenger enn nødvendig, og her er kostnaden rundt kr 90 000,- per måned, mot ca kr 20 000,- som er summen for ordinære fosterhjem (2024-tall). Når vi har lagt budsjettet for 2025 har vi gått ut fra at vi vil få flyttet noen barn over i ordinære fosterhjem i løpet av året. Om dette ikke blir mulig kan kostnadene bli enda høyere. For økonomiplanen har vi regnet med at

vi kan få mindre kostbare løsninger for flere av barna, slik at totale kostnader fra og med 2026 er satt til 24.560 mill.

Gjesteelever – barn plassert av barnevernet:

Evje og Hornnes kommune har med hjemmel i forskrift til opplæringsloven § 21-3 det økonomiske ansvaret for grunnskoleopplæringen, og eventuelt individuelt tilrettelagt opplæring etter opplæringsloven kapittel 11 når barneverntjenesten plasserer elever utenfor bostedskommunen i fosterhjem eller i institusjon som ikke er særskilt nevnt i opplæringsloven § 28-3 og 28-4. For ordinær opplæring skal omsorgskommunen betale det en elev i vertskommunen koster i gjennomsnitt. Dersom eleven får individuelt tilrettelagt opplæring er det omsorgskommunen som fastsetter omfang av den individuelt tilrettelagte opplæring etter en sakkyndig tilråding fra vertskommunen. Omsorgskommunen fastsetter også omfanget av personlig assistanse og tekniske hjelpemiddel.

Midt-Agder PPT

Midt-Agder PP-tjeneste er budsjettet med 2,584 mill. Budsjettet for 2024 var 2,485 mill. Dette tilsvarer deflatorøkning.

Private barnehager

Tilskudd til privat barnehage er økt med kr 190 000,-, til 2,765 mill. Dette er et anslag ut fra beregnede satser for 2025. De nye beregnede tilskuddene for vår kommune ligger lavere enn de nasjonale satsene, det betyr at vår barnehage drives kostnadseffektivt.

Frivilligsentralen

Når det gjelder frivilligsentralen, vedtok kommunestyret i 2024 i budsjettsaken følgende:

«Tilskuddet til Frivilligsentralen økes derfor med kr 100.000,- slik at det kommunale tilskuddet hvert år fremover, til og med 2027, utgjør kr 426.000,-. I tillegg kommer statlig tilskudd»

Kommunedirektøren tolket dette slik at tilskuddet skal justeres for kostnadsvekst, og tilskudd for 2026 er dermed kr 443 300,- utenom den statlige delen.

Det kan ellers nevnes at Frivilligsentralen i løpet av 2024 har fått buss, denne brukes også inn mot kommunale oppdrag, her kan nevnes turer for Evjeheimen og Hornnesheimen, og det kan også bli andre oppdrag. Det er inngått en avtale om at kommunen dekker driftsutgiftene for bussen.

Gjesteelever

Gjesteelever (i Bygland i på Senum og i Birkeland i forbindelse med Hovlandsdalen og grensejusteringen) er budsjettet med kr 300 400,-. Kostnaden er synkende utover i økonomiplanperioden.

Evjetun Leirskole

Evjetun leirskole, utgifter til pedagogisk personell, ligger på dette området. Etter opplæringsloven må personellet være ansatt i kommunen, men leirskolen betaler full refusjon for utgiftene, slik at dette ikke belaster vår netto ramme.

Andre samarbeid

Det finnes i tillegg til dette også en rekke andre samarbeid som f.eks. krisesenter, Interkommunalt fellesinnkjøp, Agder Etablerersenter iks mv. Dette er mindre beløp som er justert for prisvekst.

6.5. Oppvekst

Oppvekst omhandler tjenestene barnehage, grunnskole, PP-tjeneste, barnevern og skolehelsetjeneste og voksenopplæringen. Kommunen deltar i Midt- Agder samarbeidet om PP-tjeneste og barnevern.

Barnehage og skole er en felleskapsarena og den viktigste forebyggende arena. Det er der vi treffer alle barn og unge. Samfunnsoppdraget ligger i tjenestenes formål i barnehageloven § 1 og Opplæringsloven § 1-3.

Regjeringen setter høye krav i sektormålene for barnehage og skole, i rammeplan for barnehagen og i læreplanverket for grunnskole og videregående opplæring.

Nasjonale sektormål for barnehage og grunnskole er:

- Alle har et godt og inkluderende barnehage- og skolemiljø
- Barn og unge som har behov for det, får hjelp tidlig slik at alle får utviklet sitt potensial
- De ansatte i kunnskapssektoren har høy kompetanse
- Alle skal lykkes i opplæringen og utdanningen

For å oppfylle disse kravene er det nødvendig med god kompetanse hos alle som jobber med barn og elever. Vi må videreutvikle det inkluderende støttesystem i barnehage og skole, og sikre at PPT, helsestasjon og barnevern samarbeider tett med barnehage og skole, jfr. Stortingsmelding nr. 6 Tett på – tidlig innsats og inkluderende felleskap i barnehage, skole og SFO (2019-2020). Dette for at alle barn og unge får et godt tilpasset og inkluderende tilbud og for at hjelpen er tett på de barna som har behov for det. Dette har sammenheng med kommunens arbeid med tidlig innsats, forebygging og tverrfaglig samarbeid.

Demografiutfordring barn 6-15 år og betydning for grunnskole: Prognoser for elevtallsutvikling i aldersgruppen 6-15 år viser en nedgang i elevtall de neste fire årene og fram til 2032. Dersom folketallsutvikling barn i grunnskolealder slår til, vil det innebære økonomiske utfordringer for alle de tre grunnskolene med dagens organisering av skolestruktur. Dette kan medføre at man må slå sammen klasser fordi det blir færre elever på hvert trinn. For skoleåret 2024-2025 har Hornnes barneskule slått sammen 1. og 2.trinn i de fleste av fagene, og har tolærer i norsk, engelsk og matematikk. Redusert elevtall ved alle grunnskolene kan også få betydning for behov for personale. Dette kan igjen påvirke kollegiefellesskapet og skolens kompetanse og kapasitet. Hvis alle må kutte litt, som etter ostehøvelprinsippet, så vil det gå utover kvaliteten ved alle tre grunnskolene.

Evje og Hornnes voksenopplæring gir tilbud om opplæring i norsk og samfunnskunnskap med hjemmel i integreringsloven og forberedende opplæring for voksne med hjemmel i opplæringsloven kapittel 18 *Rett til førebuaende opplæring og videregående opplæring for voksne*. Opplæringa skal bygge på den kompetansen den voksne allerede har, og skal legges opp slik at deltakerne så raskt som mulig kan oppnå relevant kompetanse for arbeid eller videre utdanning. Samarbeid mellom Setesdal videregående skole avdeling Hornnes og voksenopplæringen om tilbud og opplæring må videreutvikles slik at flere kommer i arbeid og får en varig tilknytning til arbeidslivet.

Grunnskolene

Fra 01.08.2024 trådte ny opplæringslov med forskrifter i kraft. Mye av innholdet i denne er en videreføring av tidligere regelverk, men det er noen endringer som har økonomiske konsekvenser for vår kommune. Dette gjelder spesielt opplæringsloven § 3-1 Bokmål og nynorsk for elevene i skolen, Her er retten til å bruke og å få opplæring på et annet skriftspråk enn hovedmålet utvidet til også å gjelde 8.-10.trinn: *«Når minst ti elever på ett av trinn 1 til 10 i en kommune ønsker et annet skriftspråk som hovedmål enn det som er vedtatt for skolen, har de rett til å bruke og å få opplæring på dette skriftspråket i en særskilt gruppe. Går ti eller flere av disse elevene på den samme skolen, har de rett til å få opplæringa der.»*

Et annet område som har økonomiske konsekvenser, er kapittel 11 Tilpassa opplæring og individuell tilrettelegging. § 11-9 Kompetansekrav for den som skal gi individuelt tilrettelagt opplæring innebærer at den som skal gi individuelt tilrettelagt opplæring må oppfylle kompetansekravene for å bli tilsatt i lærerstilling, jf. § 17-3 og kravene om relevant kompetanse i faget det skal undervises i, jf. § 11-4. Kommunene i Midt- Agder PPT-samarbeidet arbeider med kompetanseheving for felles praksis og rutiner knyttet til etterlevelse av regelverket i kapittel 11 i ny opplæringslov. Dette gjøres i tett samarbeid med skoleledere.

Hornnes barneskule

Årsverk 2024	Årsverk 2025	Andel av driftsutgifter til lønn
17,48	17,14	88,03

Ramme 2024	Ramme 2025	Endring	Endring i %
14 083	14 738	665	4,65

Hornnes barneskule er en 1.-7.skole og ligger i Hornnes skolekrets.
Elevtall 2024/2025: 99

Prognose:

Elevtall 2025/2026: 93

Elevtall 2026/2027: 89

Elevtall 2027/2028: 78

Elevtallet er synkende.

Fra skoleåret 2024-2025 er elevene i 1. og 2.klasse slått sammen, fordi det er 9 elever i 1.trinn og 4 elever i 2. trinn. De har 9 timer pr uke med felles undervisning, og har tolærer i norsk, engelsk og undervisning. Det medfører en reduksjon i lærerårsverk med 0,34 dette skoleåret. Prognoser for elevtallsutvikling viser en nedgang framover mot 2027/2028, og klassestørrelse med 9-12 elever pr. trinn. Det kan medføre at flere årstrinn får det meste av undervisninga i samme klasse. Dette kalles fådelt skole. Opplæringsloven § 14-2 regulerer ikke størrelse på klassen, men at kommunen skal sørge for at hver elev hører til i en klasse. Ingen klasser skal være større enn det som er trygt og pedagogisk forsvarlig. Forskrift til opplæringsloven § 12-19 regulerer forholdet mellom antall lærere og antall elever pr skole. Forholdstallet varierer fra trinn til trinn, med 15 elever pr lærer på 1.-4.trinn og 20 elever pr lærer 5.-7.trinn og 8.-10.trinn.

På SFO er det innført gratis tilbud på 12 timer pr uke for 1. til 3.trinn. Det innebærer en reduksjon i foreldrebetaling.

Andre justeringer

Flere ansatte har ansiennitetsopprykk i løpet av året, samt endring av stillingskode på grunn av gjennomført videreutdanning. Dette fører til noe økte lønnsutgifter.

Det er lagt inn en økning på kr. 35.000 til digitale hjelpemidler på grunn av økte i utgifter til lisenser og programvare. Dette har blant annet sammenheng med satsing på dysleksivennlig skole.

Evje barneskule

Årsverk 2024	Årsverk 2025	Andel av driftsutgifter til lønn
29,53	30,71	93,53 %

Ramme 2024	Ramme 2025	Endring	Endring i %
24 378	27 053	2 675	10,97 %

Evje barneskule er en 1.-7.skole i Evje skolekrets.

Elevtall 2024/2025 210

Prognose:

Elevtall 2025/2026: 213

Elevtall 2026/2027: 202

Elevtall 2027/2028: 197

Skolen har de siste årene fått flere lærere som skal ha nedsatt undervisningstid på grunn av alder. Året en fyller 57 får en redusert undervisningstid med 6 %. Året en fyller 60 reduseres undervisningstiden med 12,5 %. Dette utgjør pr. I dag 14 færre undervisningstimer, som nå er kompensert med 50 % økt stilling ved skolen.

Kontaktlærere med redusert undervisningsplikt på grunn av grupper over 20 elever er redusert med 7,7 % ut fra naturlige svingninger.

Fra sentralt hold er det nå bestemt at også 3. trinn skal ha 12 gratistimer SFO pr. uke. Fra tidligere er dette innført for 1. og 2. trinn. Inntektene på foreldrebetalinga går derfor ned, mens antall brukere har økt jevnt fra 34 høsten 2021 til nå nærmere 70. Økningen henger nok også sammen med flere og kortere skoledager for de yngste elevene.

Styrking for enkeltelever med behov for personlig assistanse/fagarbeider etter tilråding fra PPT er økt noe.

Evje ungdomsskule og voksenopplæring

Årsverk 2024	Årsverk 2025	Andel av driftsutgifter til lønn
33,10	33,25	90,49 %

Ramme 2024	Ramme 2025	Endring	Endring i %
23 588	27 785	4 197	17,79

Elevtall 2024/2025: 165 elever

Prognose:

Elevtall 2025/2026: 160

Elevtall 2026/2027: 150

Elevtall 2027/2028: 148

Elever i voksenopplæring:

2024/2025: 68 deltakere

Prognose:

2025/2026: 40 deltakere

Ungdomsskolen

Ny opplæringslov § 3-1 Bokmål og nynorsk for elevene i grunnskolen, som trådte i kraft fra 01.08.2024 medførte at elever på ungdomstrinn har rett til å bruke og få opplæring på et anna skriftspråk som hovedmål enn det som er vedtatt når minst 10 elever på ett av trinna ønsker det. Dette er en endring fra tidligere opplæringslov der denne regelen kun gjaldt for 1.-7.trinn. Endring i opplæringsloven har ført til at vi måtte øke til 3 klasser på 8. trinn fra høsten 2024. Det ble gjort ulike tiltak/sammenslåinger mm for å minske de økonomiske konsekvensene av dette. For høsten 24 og våren 25 utgjør dette en 65% stilling. For høst 25 er det trolig at dette kan komme til å koste minst en hel stilling til fordi vi trolig vil få 3 klasser da også. Vi er da oppe i 9 klasser totalt.

Det kom et ressurskrevende kull fra barneskolene høsten 23. Ressurser er allokert videre til ungdomsskolen som følge av dette. Våren 26 går dette kullet ut og vil trolig føre til overtallighet på lærere og fagarbeidere. Noe av dette må likevel brukes til å dekke opprettelse av særskilt gruppe i tråd med opplæringsloven § 3-1.

Voksenopplæringen

Elevtallene er på rask vei nedover, og da også inntektene. 01.01.25 vil vi ha 68 deltakere. Estimater for høsten 25 er 40. Dette avhenger av hvor mange som bosettes i kommunene Evje og Hornnes, Bygland og Åseral. Tallet på 40 forutsetter ingen bosetting i 2025 fra noen av kommunene.

Hvordan dette kommer til å se ut i fremtiden er avhengig av anmodninger fra IMDI og vedtak fra kommunestyrene. Voksenopplæringa i Evje og Hornnes fremstår nå som en robust enhet som tilbyr gode tjenester til bosatte i kommunen og kommunene rundt. Det er blant annet tatt i bruk nye oppussa lokaler i undervisningsbygget på Evjemoen.

Inntektene fra staten og andre kommuner er i budsjettet redusert med 2,2 mil. En slik utvikling vil måtte føre til reduksjon av personell. Først vil vi redusere midlertidig tilsatte, så må vi se på øvrig personell og kalibrering av dette. Det er lagt opp til mindre personell utover i året, da særlig fra august 25.

Enhet for barnehage

Årsverk 2024	Årsverk 2025	Andel av driftsutgifter til lønn
41,52	41,19	95,54 %

Ramme 2024	Ramme 2025	Endring	Endring i %
26 081	29 329	3 248	12,46

Antall barn:

Oddeskogen barnehage		Hornnes barnehage:
Høst 2023	110	48
Høst 2024	112	47

Årsverk 25 er antatt årsverk per 01.01.25, og det vil bli endringer fra barnehageåret 2025/2026 (august 2025). Når det gjelder ordinær bemanning i barnehagene, skal det bemannes med bakgrunn i prinsipper for opptak. Det betyr at bemanning ikke endres for neste barnehageår før man ser behovet, og dette vil barnehagen ha oversikt over i mars 2025 (etter hovedopptak). Det vil derfor komme endringer i tertialrapportene. Det er en økning i antall små barn under 3 år, som teller 2 plasser. Det resulterer i at fra januar 2025 er 151 av 156 godkjente plasser fylt opp i Oddeskogen barnehage. I Hornnes barnehage er det per august 2024 tatt i bruk 61 av 84 godkjente plasser.

Det er flere barn med behov for spesialpedagogisk hjelp i enheten, noe som gjør at utgiftene til støttetiltak er høyere enn normalt (3,79 årsverk). Høsten 2024 startet vi opp en kompetanseavdeling i Oddeskogen barnehage. Dette er en avdeling bestående av barn med behov for ulik tilrettelegging, samtidig som de tilhører en ordinær avdeling med forsterket bemanning og tilpasset opplegg. Slik håper vi å kunne gi barna et bedre tilrettelagt tilbud, uten at ressurser nødvendigvis må økes, men vi har tettere bemanning og vi kan samle kompetansen, noe alle barna drar nytte av. Erfaringene våre viste at vi ikke klarte å nyttiggjøre oss ressursene godt nok ved å fordele dem utover flere avdelinger, da behovet for spesialpedagogisk oppfølging er svært komplekst. Det forventes høye utgifter på støttetiltak i enhet for barnehage et par år frem i tid.

Når det gjelder foreldrebetaling, er makspris gått ned til kr 2 000 for full barnehageplass. I tillegg er 50% søskenmoderasjon/ reduksjon i pris for barn nummer to, og gratis for barn nummer tre. Når det gjelder foreldrebetaling, følger vi maksprisen. Tidligere har det vært utfordringer med å budsjettere foreldrebetaling, ettersom det har vært en god del husholdninger som har kommet inn under grensen for redusert foreldrebetaling og gratis kjernetid. I tillegg har vi søskenmoderasjon. Nå som foreldrebetalingen er gått vesentlig ned, er det betydelig færre husholdninger som oppfyller kravene til redusert foreldrebetaling og gratis kjernetid. Vi har gjort et anslag ut fra situasjonen per nå.

Det er lagt inn en økning på 50 kr pr. måned for barn og ansatte i kostpenger fra 1.1.25. Kostpenger økes fra 300 kr pr. måned til 350 kr.pr. måned for full barnehageplass. Barnehagen serverer 2 varme måltid pr. uke og nybakt brød. Kostpenger fastsettes av samarbeidsutvalget.

6.6. Helse og omsorg

Helse, omsorg og sosialtjenesten er i kontinuerlig utvikling og endring for å tilpasse seg ny kunnskap, nye statlige krav og behov i befolkningen. Vi opplever stor vilje fra ansatte til å delta i dette omstillingsarbeidet.

Med bakgrunn i demografiutfordringene forventes det et økende behov for helse- og omsorgstjenester i befolkningen, samtidig som tilgang til arbeidskraft vil bli vanskeligere. Å skape et godt, rettferdig og likeverdig helse- og omsorgstilbud til befolkningen vil i årene fremover kreve tydelige prioriteringer. Jamfør «Prioriteringsveileder for kommunale helse og omsorgstjenester» skal prioriteringskriteriene nytte, ressurs og alvorlighet bidra til at ressursene brukes på de som trenger det mest og der de gir størst nytte.

Det vil fortsatt være viktig å dreie tjenestene våre mot forebygging, tidlig innsats og rehabilitering. Samtidig bør vi se på hvordan vi løser oppgavene i forhold til pasienter og brukere med omfattende og langvarig behov, og hvordan vi ivaretar pårørende som yter særlig tyngende omsorgsarbeid.

Vi vil fortsatt ha fokus på å utvikle samarbeidet med spesialisthelsetjenesten med mål om å skape en mer sammenhengende og bærekraftig helse- og omsorgstjeneste til pasienter som trenger tjenester fra både spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse og omsorgstjenesten.

Eldrereformen «Bo trygt hjemme» har som overordnet mål at eldre skal bo trygt i eget hjem og at behov for omsorgstjenester skal utsettes gjennom bedre planlegging, styrket forebygging og mer målrettede tjenester. (Meld. St. 24 (2022-2023) Fellesskap og meistring) Dette fordrer en utvikling og styrking av de hjemmebaserte tjenestene.

Teknologi og digitale samhandlingsløsninger skal bidra til å opprettholde eller bedre kvaliteten i behandling av pasienter og brukere og legge til rette for medvirkning. I perioden vil vi ha stort fokus på bruk av helseteknologi. Gjennom ikt samarbeidet er vi i ferd med å anskaffe flere nye verktøy som har som mål å forbedre arbeidsprosesser for ansatte og dialog med pasient, bruker, pårørende og andre samarbeidsparter. Vi har et særlig fokus på å få på plass og ta i bruk nasjonale digitale fellesløsninger som for eksempel pasientens legemiddelliste, og løsninger for digital hjemmeoppfølging. Innføring vil kreve ressurser både til anskaffelse, drift og opplæring av personell. 10 ansatte vil i løpet av 2025 fullføre videreutdanning i velferdsteknologi.

Vi har utfordringer med å rekruttere innen enkelte faggrupper og har et kontinuerlig fokus på hvordan vi sikrer tilstrekkelig fagpersonell i tjenestene nå og i framtiden. Dette handler både om å beholde, utvikle og rekruttere fagpersonell, men også om å ha riktig kompetanse og utnytte denne på en god måte. Gode arbeidsforhold, mulighet for fagutvikling og å bli gitt ansvar og tillit er viktige rammer for dette arbeidet. Vi har en stor andel deltidsansatte og det vil være en styrke for kontinuitet og kvalitet i tjenestene våre om flere vil gå over i heltidsarbeid.

Vi vil fremover se på hvordan vi kan utvikle tjenestene våre og trygge tjenesteleveranser ved å bruke personell på tvers av tjenesteområdene.

Enhet for helse

Årsverk 2024	Årsverk 2025	Andel av driftsutgifter til lønn
62,51	64,51	56,11 %*

*For andel av driftsutgifter til lønn er introduksjonsstønad og kvalifiseringsstønad holdt utenom (ikke regnet som lønnsutgifter).

Ramme 2024	Ramme 2025	Endring	Endring i %
50 341	57 625	7 284	14,47

Enhet for helse har tre avdelinger; Livsmestring, Habilitering og Nav- og flyktningetjenesten. Med bakgrunn i flyktningssituasjonen i kommunen og Norge er 2 av årsverkene i enheten midlertidige.

Avdeling Livsmestring

Avdelingen består av rus- og psykisk helsetjeneste, fengselshelsetjeneste, legetjenesten, helsestasjonstjeneste og psykisk helsetjeneste til barn og unge.

Rus- og psykisk helsetjeneste

Det er lovpålagt å ha tilgang til psykologtjeneste i kommunene. Det har over tid vist seg vanskelig å få denne tjenesten på plass. Det er inngått et samarbeid med Åseral kommune, hvor Evje og Hornnes er vertskommune for å på ny forsøke å få ansatt en psykolog. Det er budsjettert med 60 % stilling som psykolog for 2025.

Fengselshelsetjenesten

Endringer i fengselsdriften, med hensyn til målgruppe for soning og antall soningsplasser i bruk, medfører variasjon i fengselets behov for helsetjenester. I 2024 ble fengselshelsetjenesten redusert med 40 % stilling. Det viste seg i løpet av året å være behov for betydelig mer ressurs for å ivareta forsvarlige helsehjelp til de innsatte. Dette medførte bruk av overtid og innleie av vikar. Gjennom intern overføring fra legetjenesten styrkes fengselshelsetjenesten med 40 % stilling i 2025.

Tilskudd til fengselshelsetjenesten blir tildelt etter at budsjettet er lagt, noe som gjør det utfordrende å budsjettere med riktige tall. Når det gjelder størrelsen på tilskuddet, så opplyser helsedirektoratet at kommunen ikke kan forvente at tilskuddet skal dekke alle utgifter til fengselshelsetjenesten. Det er lagt inn en økning fra 24 til 25.

Helsestasjonstjenesten

Helsestasjonstjenesten består av fire ulike lovpålagte deltjenester; svangerskap- og barsel omsorgen, helsestasjon 0-5 år, skolehelsetjenesten og Helsestasjon for ungdom. Under helsestasjonstjenesten ligger også Familieteam som er et tiltak innen forebygging og tidlig innsats for barn, unge og deres familier.

Kommunen kjøper jordmortjeneste fra Bygland kommune. Det er ingen større endringer innen disse deltjenestene, utenom justering av lønn og kostnader i forbindelse med kjøp av jordmortjeneste.

Helsestasjon for ungdom har ikke hatt et eget reelt budsjett og løses i dag ved at ressurser tas fra den totale helsesykepleier ressursen tilknyttet helsestasjon 0-5 år og skolehelsetjenesten. Dette er derfor budsjettert sammen på et ansvar.

Det er planlagt innføring av DIGI-helsestasjon i løpet av 2025.

Psykisk helsetjeneste til barn og unge

Kommunen er fra 01.01.24 lovpålagt å etablere en egen psykisk helsetjeneste for barn og unge. Tjenesten skal være i tillegg til helsestasjonstjenesten. Det er opprettet en arbeidsgruppe som planlegger å etablere tjenesten ved å videreutvikle familieteamet. Tjenesten er, ut fra retningslinjer, estimert til å ha behov for en samlet ansatt ressurs på minimum ca 1,6 årsverk. Man vil i første omgang forsøke å etablere tjenesten innenfor dagens økonomiske rammer, men det kan bli behov for å øke rammen med inntil 0,6 -0,8 årsverk.

Legetjenesten

Per 01.01.25 er alle fastlegehjemlene fulltallige.

Kommunen har ikke lyktes å ansette kommuneoverlege. Det er inngått en midlertidig avtale med en lege for å ivareta oppgaver knyttet til miljørettet helsevern. Videre jobbes det med å få til et samarbeid med Vennesla

kommune for å ivareta kommuneoverlegeoppgavene. Ut fra dette er det budsjettet med en 20 % stilling som miljørettet helsevern og en 60 % stilling som kommuneoverlege.

Det er utfordrende å ivareta legevakt på en god og forsvarlig måte. Dette gjelder både i forhold til å få dekket selve vaktene og ivaretagelse av faglig forsvarlighet. Dette har i perioder ført til hyppig bruk av vikarbyrå og dermed høye ekstrakostnader. Kommunestyret har vedtatt å utrede samarbeid med Vennesla om legevakt.

Avdeling NAV og Flyktingetjenesten

Avdelingen består av NAV, boligadministrasjon og flyktingetjeneste.

Det er lagt inn en prisjustering på avtalen vedr Aktiv i Evje og Hornnes. Sosialhjelp er lagt på samme nivå som budsjett 2024. Man kan påregne en økning, men regnskapet for 2024 ligger per oktober med et positivt avvik, slik at det er rom for dette uten økning.

Boligadministrasjon

Det er gjort reguleringer på utgifter og inntekter ut fra regnskap 2024. Kommunen må regne med å ha noe tomleie og vil da totalt sett ha en utgift her.

Flyktingetjenesten

Kommunen har de siste årene bosatt flere flyktninger; i 2022 ble det vedtatt å ta imot 50 flyktninger, i 2023 ble det vedtatt å ta imot 30 og i 2024 ble det vedtatt å ta imot totalt 30 flyktninger. I budsjett for 2025 er det budsjettet ut fra at man ikke tar imot nye flyktninger og at ingen av de som allerede er innenfor 5-årsperioden flytter fra kommunen. Ut fra disse forutsetningene er det sannsynlig at det kan bli avvik.

Årsverk på flyktingetjenesten har hatt 3 midlertidige stillinger grunnet bosetting av flyktninger. I budsjett for 2025 er det redusert med en av disse stillingene, men avhengig av flykningsituasjonen framover vil dette kunne endre seg.

Flyktingarbeidet fører både til store inntekter, men også store utgifter. Dette gjelder på områder som for eksempel husleie, tomleie i påvente av innflytting, strøm, introduksjonsstønad, lønnskostnader mm. Inntekter fra integreringstilskudd øker med ca 4,9 mill. Utgifter til introduksjonsstønad er redusert med 4,6 mill, dette med bakgrunn i færre deltagere på introduksjonsprogrammet. Merk at dette tallet er usikkert da behov raskt kan endres. Ut fra reelt behov er økonomisk sosialhjelp økt med rett i underkant av 1,1 mill.

Avdeling Habilitering

Avdeling for Habilitering består av tjenester til mennesker med nedsatt funksjonsevne, som botilbud med heldøgns omsorgstjenester, avlastning for pårørende, dagaktivitetstilbud og støttekontakttjeneste.

Hjelpebehovet til beboere og brukere i habiliteringstjenesten er uforutsigbart og i perioder svært varierende. Dette kan skyldes svingninger i form og forverring av grunnlidelse. I slike perioder er det ofte behov for å sette inn midlertidige økte ressurser for å kunne ivareta beboere / brukere – men også personalet. Dette er det vanskelig å forutse og planlegge for på en kostnadseffektiv måte.

Avdelingen har over tid erfart at det er en utfordring å rekruttere både nok ansatte og ansatte med tilstrekkelig fagkompetanse for å ivareta faglig forsvarlighet. Med bakgrunn i dette ble det i 2023 besluttet å kjøpe nødvendig tjeneste utenfor kommunen. Endringer i aktuelle hjelpebehov knyttet til kjøp av tjenester bidrar sterkt til økningen i enhets ramme.

Avdelingen har økt med 2 årsverk i budsjett for 2025. Dette skyldes endringer som omhandler antall brukere og brukeres behov ut fra lovpålagte tjenester.

Organisatorisk har avdelingen hatt 4 teamledere hvor det er kompensert med funksjonstillegg. I budsjett for 2025 er 3 av disse tilleggene tatt bort. Som del av behov for utvikling og endringer i organisering av drift har man her valgt å kun ha en teamlederfunksjon som ivaretar alle teamene. Oppgaver er organisert og fordelt slik

at de ivaretas naturlig i daglig drift, gjennom avdelingslederfunksjon og teamlederfunksjonen. Dette medfører en redusert kostnad på kr 80 000,- for 2025.

Avdelingen har satt ned en arbeidsgruppe som ser på bruk av personell på tvers av de ulike botilbudene. Dette arbeidet omfatter også samarbeid med Enhet for Omsorg.

Målet er å se om vi kan finne en enda mer hensiktsmessige måter å organisere tjenesten på, og gjennom dette sikre at vi ivaretar brukerbehov, kompetansekrav og gode arbeidsforhold for ansatte i tjenesten. Endring er planlagt gjennomført innenfor gjeldende ramme i 2025.

Enhet for omsorg

Årsverk 2024	Årsverk 2025	Andel av driftsutgifter til lønn
65,40	64,63	88,87 %

Ramme 2024	Ramme 2025	Endring	Endring i %
52 483	55 369	2 886	5,50

Enhet for omsorg omfatter tjenesteområdene ambulant team, hjemmehjelp, hjemmesykepleie, administrasjon, Evjeheimen med KØH, Hornnesheimen, nattevakter, fysioterapi, ergoterapi, aktivitetssenter Evjeheimen, aktivitetssenter Hornnesheimen og kjøkken/ kafeteria. Enheten har to avdelinger.

Tjenestene innenfor hjemmesykepleie, Evjeheimen med KØH, Hornnesheimen og nattevakter ytes etter medisinskfaglige vurderinger i tett samarbeid med fastlege/tilsynslege. For å sikre forsvarlige tjenester stilles det store krav til tilstrekkelig kompetanse. Økte krav og forventninger fra befolkningen, men også fra andre samarbeidsparter, forsterker dette bildet. Det vil derfor være en klar prioritet fremover å legge til rette for å beholde kompetansen som en har fremfor å måtte rekruttere inn nye medarbeidere. Erfaring og kontinuitet må ikke undervurderes.

Omsorgstjenesten står overfor store utfordringer fremover i årene som kommer.

Demografibildet tilsier at denne sektoren vil kreve ekstra ressurser da kostnadsbildet vil øke.

Dette vil gå på bekostning av andre tjenesteområder der en ser en motsatt utvikling. Dette blir spesielt tydelig etter 2030. Parallelt synker aldersbæreevnen i samme tidsrom, samtidig som sykefraværet og antallet unge uføre øker. Vi er med andre ord inne i en ganske negativ spiral.

Store endringer vil tvinge seg fram. Velferdsteknologi og e-helse vil være et viktig supplement for å avhjelpe noe av dette. Samtidig vil forventningsavklaringer til hva tjenestene kan yte være svært viktig. Det må skapes en forståelse av at ansvaret for eget liv i utgangspunktet ligger hos hver enkelt.

Tjenesten tvinges til å måtte prioritere tydeligere fremover, for å tilstrebe likeverdige tjenester. En ser for seg en utvikling der institusjonstjenesten tar seg av de aller svakeste med kognitiv svikt, og de som er i livets slutfase. Andre vil måtte klare seg i eget hjem med bistand fra hjemmetjenestene.

Det er gjort endringer innenfor kjøkken/ kafeteriadriften i 2024 ved at vi ved vakanser har ansatt 2 nye kokker. I tillegg har Setpro overtatt ansvaret for driften av kafeteriaen. Totalt sett gir dette en nedgang i antall årsverk, ved at tjenesten til kafedriften i stedet kjøpes inn. Det er lagt inn økte utgifter til matvarer på kjøkkenet, på grunn av økte priser.

Det er i tillegg satt av kr 200 000,- til feriebonuser sommer 2025, da det viser seg at dette er et nødvendig virkemiddel for å få feriekabalen til å gå opp.

Inntekter på de forskjellige ansvarsområdene er justert.

Lokalmedisinske tjenester (LMT)

Årsverk 2024	Årsverk 2025	Andel av driftsutgifter til lønn
5	5	83,73 %

Ramme 2024	Ramme 2025	Endring	Endring i %
1 417	1 465	48	3,36

«Samarbeid om felles fagressurser og kompetanse»

Lokalmedisinske tjenester (LMT) Setesdal er et vertskommunesamarbeid mellom Bykle, Valle, Bygland, Evje og Hornnes og Åseral. Evje og Hornnes kommune er vertskommune. Samarbeidet har vært i drift siden januar 2013.

LMT Setesdal skal ivareta de interkommunale funksjonene til:

- Leder og Samhandlingskoordinator
- Koordinator Psykisk helse og Rus
- Kreftkoordinator
- Audiograf
- Koordinator Hukommelsesteamet
- Teamleder FACT

FACT er et pågående prosjekt som får tilskuddsmidler fra Statsforvalter ut 2026. Dersom prosjektet går over i ordinær drift vil utgiftene til Teamleder fordeles 50:50 mellom sykehus og kommunene i samarbeidet fra 2027.

Audiografstillingen er en delt stilling mellom kommunene (60 %) og sykehus (40%) og lønnskostnader deles tilsvarende.

6.7. Drift og forvaltning

Årsverk 2024	Årsverk 2025	Andel av driftsutgifter til lønn
33,26	33,49	35,22 %

Ramme 2024	Ramme 2025	Endring	Endring i %
31 661	34 513	2 852	9,01

Enheten består av en renholdsavdeling med 13,40 årsverk, uteseksjon med 12,79 årsverk og forvaltningsavdeling med 7,30 årsverk.

Drift og forvaltning bidrar på ulike nivåer opp mot satsingsområdene i kommuneplanen. De ulike avdelingene fasiliteres i form av renhold og øvrig drift av kommunens bygg, ute- og grøntområder. Det vil framover være viktig å gjøre dette på en mest mulig bærekraftig måte ved for eksempel å få på plass lys som krever mindre strøm og å vektlegge miljøaspektet i anskaffelser. Tilrettelegging av offentlige bygninger og uteområder slik at de er tilgjengelige for eldre og personer med nedsatt funksjonsevne vil være nødvendig å ha fokus på de kommende årene. Dette er konkrete tiltak knyttet til daglig drift av kommunens ulike tjenester. I tillegg har enheten et overordnet ansvar for samfunnsplanlegging og arealplanlegging som er vesentlig for å oppnå de ulike målsettingene og sørge for at utvikling av kommunen går i den retningen politikerne har bestemt.

Internt oppmuntres ansatte til å ta fagbrev og videreutdanning. Enheten er også aktivt med i ulike aktiviteter knyttet til å markedsføre kommunen som attraktiv arbeidsgiver. F. eks. bidrar enhetene ved deltakelse på åpen dag ved videregående skole for å presentere mangfoldet av yrkesmuligheter som finnes i kommunen. Tanken her er å inspirere og informere elever om de mange spennende jobbene som tilbys, og vise hvordan deres

utdanning og kompetanse kan komme til nytte og bidra til lokalsamfunnet gjennom en karriere i kommunen.

På forvaltningsavdelingen er det satt av en fast sum på kr 200 000,- til planarbeid i hele økonomiplanperioden. Kommunen har fått et tilskudd på kr. 400.000,- fra Miljødirektoratet for å gjøre en gjennomgang av eldre arealplaner. Tilskuddet skal gå til en gjennomgang av eldre, vedtatte arealplaner, med sikte på å vurdere om planene skal oppheves eller endres med bakgrunn i dagens kunnskap om naturmangfold. En slik revisjon av eldre planer skal bidra til å styrke kommunens arbeid med å ivareta naturmangfold i planleggingen. Dette vil være en del av kunnskapsgrunnlaget for revidering av kommuneplanens arealdel.

Det er nå ansatt VA- konsulent i full stilling da det blir stadig strengere regelverk knytta til dette området som krever omfattende arbeid og kompetanse.

Det er lagt inn ca. 100.000, - til utarbeidelse av hovedplan vei i 2025.

En hovedplan for vei vil være et nyttig verktøy for å ha oversikt på kommunale veier og deres tilstand. Dette vil være nyttig både med tanke på prioritering og planlegging på drift, samt i budsjettarbeidet framover.

Når det gjelder forvaltning er det lagt opp til å beregne selvkost på følgende områder:

- Private plansaker
- Oppmåling/matrikulering
- Bygge- og delesaker
- Utslippstillatelser og kontroll
- Eierseksjonering
- Veier – gravemeldinger med videre

Dette er regulert gjennom egne forskrifter, vedtatt høsten 2022. Gebyrer på disse områdene er beregnet ut fra selvkost (man har beregnet timepris og sett på hvor mye tid og andre kostnader som går med til de ulike sakstypene). Man har så beregnet inntekter med å gange gebyrene med forventet antall saker. Saksmengde vil variere over tid, og man må derfor se på hva man forventer av aktivitet i det kommende året. Dette er selvfølgelig vanskelig å vite, og her må man bare forsøke å ha så gode anslag som mulig. Det vises til eget budsjettnotat om selvkost.

Når det gjelder selvkostområde utslippstillatelser og kontroll er det lagt inn en nettoutgift på 150 000,- i 2025. Dette er satt av som et engangsbeløp til interkommunalt samarbeid (kartleggingsprosjekt) når det gjelder spredt avløp. Dette var planlagt i 2024, men det har ikke vært kapasitet til å gjennomføre prosjektet, og det vil derfor komme i 2025.

Kommunene er miljøvernmyndighet for all bosetting som ikke er koblet til kommunale avløpsanlegg, altså spredt bebyggelse. Nasjonale føringer for arbeidet med oppdatering av de regionale vannforvaltningsplanene gir at kommunene skal kartlegge og følge opp utslipp fra avløpsanlegg som de er myndighet for. Målsetting er at alle anlegg skal oppfylle forurensningsforskriftens rensekrav slik at miljømålene etter vannforskriften kan nås innen 2027 og senest innen 2033. Dette betyr at tilstandene på de private avløpsanleggene bør kartlegges slik at kommunene får en oversikt over hvilke anlegg som bør oppgraderes for å kunne håndtere miljøansvaret. I Evje og Hornnes kommune er det 468 slike anlegg, mens i hele regionen (Bykle, Valle, Bygland, Evje og Hornnes og Åsral) er det samlet rundt 2000 anlegg. Tilstanden på anleggene er variabel, og flere er trolig ikke godkjent etter dagens krav. Det har av fagområdet selv blitt vurdert som best om kommunene samarbeider på dette feltet.

For 2025 satt av kr 500 000,- til vedlikeholdsplan. Det er ikke funnet rom for dette videre i økonomiplanen, da er summen redusert til kr 100 000,- per år. I tillegg til midler satt av til vedlikeholdsplanen har også kommunen midler avsatt på vedlikeholdsfond på 2,578 mill (før bruk i 2024). I 2025 må disse midlene brukes i forbindelse med oppgradering av Hornnesheimen til å oppfylle brannkrav, det er et større prosjekt der det blir en del utgifter i drift i tillegg til i investering.

I samarbeid med Fylkeskommunen jobbes med bredbåndsutbygging i deler av kommunen som mangler eller har svært dårlig nett og som ikke kan bygges ut kommersielt. I skrivende stund er det ikke endelig avgjort hvilket prosjekt som gjennomføres i 2025. Kostnadene og forutsetningene for tilskudd fra staten er foreløpig heller ikke avklart. Kommunen har fått signaler om at vi kan påregne betydelig lavere egenandel enn tidligere, eventuelt ingen egenandel. Det er ikke satt av noe i budsjettet. Dette må tas opp i tertialrapportering i 2025 når mer er klarlagt.

Når det gjelder selvkost vises det til eget budsjettnotat. Vi kan kort kommentere at økende investeringer på vann og avløp gir økte kapitalkostnader og dermed økte gebyrer. På renovasjon bidrar en økende co2-avgift til økte kostnader.

7. Investeringer 2025-2028

I 2025 skal vi jobbe for å fullføre tidligere påbegynte og planlagte prosjekter fra 2024, i tillegg skal det gjennomføres noen mindre budsjetter. Budsjetttrammene krever at det må gjøres gode vurderinger på hvilke investeringsprosjekt som er mest nødvendige, hva som må realiseres i planperioden, og hva som kan/bør skyves på.

Oppstillingen som følger under, viser hva som er foreslått prioritert. Det er en kort kommentar/beskrivelse av hvert prosjekt som er lagt inn i budsjett for 2025. Budsjettallene for 2025 er lagt inn under kolonnen budsjett for 2025. Større og mer omfattende prosjekter blir forklart i mer dybde i delkapittelet under.

7.1. Investeringsprosjekter første budsjettår – 2025

I budsjettåret 2025 er det lagt opp til investeringer på 52,053 mill totalt, når merverdiavgiftskompensasjon trekkes ut er investeringene på 48,873 mill. 47,076 mill skal finansieres via lån. Låneopptaket i 2025 er 27,900 mill, da en god del av prosjektene skulle vært gjennomført i 2024 og det dermed er foretatt låneopptak i innværende år. Summene som er oppgitt i budsjett 24 er justert budsjett for prosjektene i 2024.

Senere i økonomiplanperioden er det lagt opp til lavere investeringer.

I tabellen under er utgiftene oppgitt netto, det vil si uten merverdiavgift. Det blir derfor avvik fra tabell etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5.2 for noen av prosjektene.

Prosjektnavn	Beskrivelse	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Kommentar/vedtak
Oppgradering av aksesspunkter	Skal gi bedre dekning i flere av kommunens bygg.	Kan bli noen utgifter mot slutten av 24	Kr 1 000 000	
Ballbinge Hornnes barneskole	Ballbinge på Hornnes er ødelagt, og det investeres derfor i ny.	0	Kr 1 000 000,-	Tilskudd 625 000,-.
Branntiltak og oppgradering Hornnesheimen	Oppgradering etter branntilsyn – se utfyllende tekst	0	Kr 2 425 000,--	
Energieffektivisering	Gjelder kommunehuset -se utfyllende tekst.	Kr 200 000,-	Kr 1 800 000,-	Tilskudd på kr 350 000,- som delfinansiering.
Ny lastebil	Skulle vært levert i 2024, men det har blitt forsinkelse. Se utfyllende tekst.		Kr 2 904 400	
Ny gravemaskin	Se utfyllende tekst.	Kr 50 000	Kr 2 700 000	
Diverse maskiner	Satt av midler til kantklipper		Kr 100 000	
Trafikksikkerhetsplan	Gjennomføring av tiltak i trafikksikkerhetsplanen.		Kr 500 000	
Biologisk trinn renseanlegg		Kr 7 000 000	Kr 30 000 000	
Ny rørledning	Etablere ny vannledning som fører til økt beredskap på vannforsyning		Kr 5 500 000	

7.2. Prosjekter senere i økonomiplanperioden

Prosjektnavn	Beskrivelse	2026	2027	2028
Investeringer vann/avløp	Nødvendige framtidige investeringer innen vann og avløp	Kr 4 500 000	Kr 6 500 000	Kr 6 500 000
Utskifting vannmålere	Vannmålerne i kommunen er gamle og utskifting må foretas gradvis	Kr 500 000	Kr 500 000	Kr 500 000
Trafikksikkerhetsplan	Gjennomføring av tiltak i trafikksikkerhetsplanen	Kr 500 000	Kr 500 000	Kr 500 000
Oppgradering veilys	Se utfyllende tekst	Kr 500 000	Kr 500 000	Kr 500 000
Diverse påkostninger kommunale bygg, veier med videre	Se utfyllende tekst	Kr 4 300 000	Kr 4 000 000	Kr 4 000 000
Sum prosjekter drift og forvaltning				

7.3. Omtale av større prosjekter

Branntiltak og oppgradering Hornnesheimen

Gjennom branntilsyn er det blitt avdekket mangler som må utbedres med tanke på brannsikkerhet på Hornnesheimen. Dette er tiltak som må gjennomføres for å kunne opprettholde driften. I tillegg vil det bli utført noe nødvendig vedlikehold som maling og utskifting av deler av kledning samt noen vinduer. Det er satt av 2.425.000 over investeringsbudsjettet og 675.000 over vedlikeholdsbudsjettet i 2025.

Energieffektivisering kommunehuset

Energieffektivisering ligger inne i klima- og energiplanen. Det er behov for nytt tak, nye vinduer, etterisolering og ny varme- og strømforsyning. Investeringen vil gi sparte strømkostnader framover. Det vil også gi et bedre og mer forsvarlig arbeidsmiljø både sommer og vinter. I dette prosjektet ligger installasjon av varmekilde til kommunehuset og Evjemoen kino som begge kobles opp til en felles løsning. På den måte kan kommunen selv stå for oppvarming av bygningsmassen, som vi i dag kjøper fra Evjeklinikken. Det er søkt og fått innvilget Klimasatsmidler og midler fra Fylkeskommunen til kartlegging av tiltak for energieffektivisering. Totalt 350.000,- Dette arbeidet er viktig mtp å bruke midlene mest mulig effektivt. Slik rapport er også nødvendig for å få ENOVA-støtte og det øker også sjansen for å få innvilga grønt lån.

Når det gjelder beløp som er satt av til prosjektet er dette veldig usikkert. Vi vil vite mer når det er foretatt en gjennomgang av bygget, men foreløpig forholder vi oss til beløp som ble avsatt i økonomiplanen for 24-27.

Fornyelse maskinpark – lastebil og gravemaskin

Ny lastebil er bestilt og skulle kommet i 2024. Den ble forsinket og blir levert over nyttår i 2025. Det er derfor satt av kr 3 630 500,- til dette, herav merverdiavgift kr 726 100,- netto utgift kr 2 904 400,-.

Det er satt av 2 700 000,- til ny gravemaskin for 2025. Enhet for drift har en hjulgraver som brukes daglig for å løse enhetens oppgaver, og uten en slik maskin vil enheten miste fleksibilitet med tanke på å utføre nødvendig og akutt vedlikehold. Typiske årlige arbeidsoppgaver er veivedlikehold, mens mer akutte behov er arbeid ved ledningsbrudd og andre mer uventede hendelser. Nåværende gravemaskin er en 2008-modell, og det har allerede påløpt en del kostnader til vedlikehold. Vi må regne med at det blir mer framover, med høyere alder og mer slitasje på maskinen. Det vil påløpe noen utgifter til forprosjekt i 2024.

Biologisk trinn renseanlegg

Arbeidet med ny renseløsning for å tilfredsstille utslippstillatelsen på Fennefoss renseanlegg er godt i gang. Anlegget skulle stått ferdig 1/1-2025, men blir forsinket med ca. et halvt år. Dette skyldes i hovedsak at det ble nødvendig å lyse ut den største delen av jobben to ganger. I 2023 anslo vi at kostnadene totalt ville ligge mellom 20 og 30 mill. Det ble lagt inn 20,5 mill i budsjettet for 2024. Prisstigningen har vært høy innen vann og avløp. Gjennom arbeidet med plan for oppgradering av renseanlegget har det blitt avdekket behov for et kraftig aggregat for å sikre at anlegget kan driftes gjennom hele ombygningsperioden. Dette har en kostnad på rundt 400.000 og legges også inn i prosjektet. Disse faktorene i tillegg til at det har dukket opp noen uforutsette ting underveis i planlegging av prosjektet gjør at vi nå ser at prosjektet sannsynligvis vil ende opp med en kostnad på rundt 37 mill.

Oppgradering av renseanlegget er helt nødvendig for å overholde gjeldende rensekrav. Ved å oppgradere anlegget vil kommunen få en renseløsning som er i tråd med regelverket knyttet til rensing av avløpsvann. Et moderne anlegg vil være mer følsomt for fremmedvann enn eksisterende anlegg. Det betyr at det framover må være fokus på reduksjon av innlekkasje på ledningsnettet. Dette vil gi økte kostnader.

Siden dette er innen vann og avløp vil det bli dekket inn over gebyrene, noe som vil gi høyere gebyrer for kommunens innbyggere på avløp i tiden framover.

Ny rørledning

Det er avsatt kr 5 500 000 til å etablere ny vannledning fra vannverket til østsida av elva. Ved å anlegge en slik ledning vil sikkerheten øke med tanke på vannforsyning. Denne ledningen vil gi en rundkjøring på ledningsnettet som gjør at vi ved en eventuell vannlekkasje vil kunne forsyne flere hus fra to sider.

Vann og avløp – årlig ramme

For 2026 er beløpet foreløpig satt til 4 500 000,-. Dette er høyst usikkert da vi har stort behov for å kartlegge VA- nettet. På grunn av høy alder på deler av nettet kan det oppstå uforutsette hendelser som må håndteres akutt. I 2024 ble VA-planen vedtatt og vi har utarbeidet saneringsplan. Alle tiltakene i planene er ikke lagt inn i budsjett og økonomiplan foreløpig. Dette i påvente av oppdatert kartlegging. Gjennom en bedre kartlegging vil vi få bedre oversikt og kunne legge et mer forutsigbart budsjett framover.

Fra 2027 og fremover er det ut fra det vi vet nå behov for betydelig økt ramme for å få sanert eldre ledningsnett. Det er foreløpig satt av 6 500 000,- i 2027 og 2028.

Arbeidet med VA jobbes med i henhold til vedtatte hovedplanplanen for VA og saneringsplan, så langt mulig med tanke på økonomi og kapasitet.

Oppgradering av veilys

I 2024 blir det utført et større arbeid på utskifting av gatelys. Det er derfor ikke satt av midler i 2025 da beløpet for 24 og 25 blir brukt i 2024. Det er for perioden 26 til 28 lagt inn kr 625 000,- - hvorav merverdiavgift kr 125 000 – altså en netto utgift på kr 500 000,-. Det er tanken å fortsette til alt er skiftet ut. Ved å bytte til LED vil en spare omtrent 50 % av strømutgiftene, og en mer moderne og presis styring av lyset vil kunne gi ytterligere besparelse i størrelsesorden 20 %.

Diverse påkostninger kommunale bygg, veier med videre

I 2026 er det satt av 5, 375 mill hvorav merverdiavgift utgjør 1,075 mill, slik at netto utgift utgjør 4,300 mill. I 2026 er midlene øremerket utskifting og vedlikehold i sentrumsbygget, med tanke på energiforbruk, altså et tiltak innen klima og energiplanen. Dette er tenkt gjort i regi av Sameiet Sentrumsbygget. Prosjektet gjelder forbedringsmuligheter for de tekniske anleggene (ventilasjon, oppvarming, kjøling, lysstyring og så videre.) Det påregnes at det vil komme inn tilskuddsmidler til deler av disse utgiftene,

Videre er det satt av netto kr 4 000 000,- i 2027 og 2028. Det er ikke fastsatt hva midlene skal brukes på ennå, men vi må påregne noen investeringer hvert år innen dette området og velger derfor å sette av en ramme for de siste årene i økonomiplanperioden.

Trafikksikkerhetsplan

Her er det lagt inn kr 500.000 per år fra 2025-2028 for å gjennomføre tiltak i trafikksikkerhetsplan. I 2025 er det trafikksikkerhetstiltak/hjertesone ved Hornnes barneskole som er planlagt gjennomført.

8. Kommunestyrets vedtak

Følgende vedtak ble fattet 12.12.2024:

- Kommunestyret vedtar etter oppstillinger i vedlagt årsbudsjett 2025 og handlings- og økonomiplan 2025 – 2028:
 - Bevilgninger og finansiering i handlings- og økonomiplanens driftsdel, slik det framgår av bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 1. ledd i budsjett- og regnskapsforskriften. Bevilgningene til de enkelte budsjettområdene vedtas på netto ramme slik det framgår av oversikten etter § 5-4 2. ledd.
 - Bevilgninger og finansiering i handlings- og økonomiplanens investeringsdel, slik det framgår av bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 1. ledd. Bevilgninger til de enkelte investeringsprosjektene blir fastsatt slik det framgår av bevilgningsoversikt side 5 av 7 investeringer i varige driftsmiddel og bevilgningsoversikt tilskudd til andres investeringer, begge etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-5, 2. ledd.
- Rullering av kommuneplanens handlingsdel vedtas i henhold til vedlegg.
- Låneopptak til finansiering av investeringer for 2025 settes til kr 27 900 000,-. Avdragstid settes til 20 år. I tillegg vedtas en låneramme på startlån på inntil kr 5 000 000,- på startlån. Avdragstid settes til 20 år.
- For eiendomsskatteåret 2025 skal det skrives ut eiendomsskatt etter eiendomskatteloven (esktl) § 3 første ledd bokstav c – «berre på kraftverk, vindkraftverk, kraftnett og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum.» Den alminnelige eiendomsskattesatsen for 2025 er 7 promille, jfr esktl. § 11 1. ledd. Eiendomsskatten forfaller i to terminer: 30.04 og 31.10 i skatteåret. Takstvedtekter for eiendomsskatt i Evje og Hornnes kommune, vedtatt i kommunestyret 30.05.13, skal gjelde for eiendomsskatteåret 2025, jfr esktl. § 10.
- Kommunale avgifter, gebyrer, egenandeler og husleiesatser vedtas i henhold til vedlegg. Foreldrebetaling i barnehage settes til nasjonal makssats.
- Økonomiplanen vedtas i henhold til vedlegg. Økonomiplanen salderes med følgende innsparinger:
 - For 2026 legges det en innsparing på kr 500 000,- på enhet for helse
 - For 2027 og videre legges det en ytterligere innsparing på kr 3 000 000,- på enhet for helse.
- Rammetilskudd økes med kr 809 000 - gjelder 2025.
- Rammen til enhet for barnehage økes med kr 809 000 – gjelder 2025.
- Lekeressurs barnehage. Administrasjonen bes utrede og legge frem en sak om innføring av lekeressurs i barnehage. Saken fremlegges i løpet av våren 2025, med mål om oppstart fra skolestart august 2025. Ordningen finansieres via prosjektmidler eller ved bruk av disposisjonsfond. Ordningen evalueres i forkant av budsjettbehandling 2026.

8.1 Kommentar til vedtak i kommunestyret:

Rammetilskuddet ble økt med kr 809 000,-. Dette var midler som ble tilført kommunene etter budsjettforliket i stortinget mellom regjeringen og SV. Midlene ble tilført enhet for barnehage, og det ble dermed mulig å ta inn barn på søkerliste til barnehage.

8.2 Formelt grunnlag for budsjett og økonomiplan

Kommuneloven kap 14 – økonomiforvaltning §14-2 slår fast at kommunestyret selv skal vedta økonomiplanen og årsbudsjettet. §14-3 sier blant annet:

- *Økonomiplanen for de neste fire årene og årsbudsjettet for det kommende året skal vedtas før årsskiftet.*
- *Formannskapet eller fylkesutvalget innstiller til vedtak om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning.*
- *Innstillingen til økonomiplan og årsbudsjett, med alle forslag til vedtak som foreligger, skal offentliggjøres minst 14 dager før kommunestyret eller fylkestinget behandler den.*

§ 14-4: «Økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise kommunestyrets eller fylkestingets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på. De skal også vise utviklingen i kommunens eller fylkeskommunens økonomi og utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser. Vedtaket om årsbudsjett skal angi hvor mye lån som skal tas opp i budsjettåret.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige. Økonomiplanen skal deles inn i en driftsdel og en investeringsdel. Årsbudsjettet skal deles inn i et driftsbudsjett og et investeringsbudsjett og stilles opp på samme måte som økonomiplanen.

Økonomiplanen kan inngå i eller utgjøre kommuneplanens handlingsdel etter plan- og bygningsloven § 11-1 fjerde ledd.

Departementet kan gi forskrift om bevilgningsoversikter, økonomiske oversikter og oversikter over utviklingen i gjeld.